

Kapitalizmas ir kolektyvizmas yra pasmerkti žūti

GEDIMINAS GALVA

Medis su gelstančiais lapais*)

Vakarietiškas pasaulis pergyvena sutemas. Du visuotiniai karai, pasaulinė ūkinė krizė dažnai pasikartojantys ūkiniai sukrūkiai, ryškus slogutis visuomeninėje sandaroje, politinė, dorovinė, tikėjimo, mokslo ir meno sričių suirutė kelia klausimus, kurie dažnai nesulaukia atsakymo. Vakariečiai, dažniais atvejais, tik pakartoja Liudviko XVI žodžius, būk tartus prie ešafoto, atsisveikinant su pasauliu, kuriame siautė revoliucija, nešusi prancūzus ir nežinia. Anuomet jis tarė: "Jau ištisas dešimtmetis praslinko, kai numaciau įvykių raidą. Kodėl gi aš vengiau ją suprasti?"

Šis pokario tarpsnis turėjo būti laimingesnis, nes netoli nuo praities smūgiai mus įspėjo nekartoti buvusių klaidų. Tačiau vakarietiško pasaulio įsibėgėjimas tiesiog nesulaikomas. Europa padalinta ir jos įtaka nustelbiama. Net grėsmė metu nesutariama. Laisvosios Azijos likutis svyruoja. Afrika yra ne tik politinio, bet ir visuotinio nihilizmo ženkle. Pietinėje Amerikoje prasidėjo socialinių revoliucijų žaismas.

Si suirutė nebūtų tiek pavojinga, jei ne Rytų užmačia įsigalėti pasaulyje ir nušluoti krikščionišką sąrangą. Ir rytietiška santvarka kinta. Galimas dalykas, kad šimtmečiams praslinkus, dirvonai bus išarti, ir tarps nauja visuomeninė santvarka, nauja kultūra, kuri skirsis nuo nūdienės vakarietiškos ir rytietiškos. Bet kas iš viso pakitimo, jei audra graso išrauti medį su begelstančiais lapais?

Ne šiuose rėmuose aptarti visuomeninės santvarkos įvairių sričių lūžius. Nuošaliai paliksiu istorijosofinius klausimus — kultūrų kilimą ir nykimą.

Krizės apraiškos

Šio tarpsnio žmogus bando obuolį rašyti nuo pažinimo medžio, bet vengia ieškoti tiesos. Nūdieniam pasaulyje suabejojama tiesa, jei visai ir ne nusigręžiama nuo jos. Kristaus skelbtosios tiesos nustelbiamos šio pasaulio "tiesų".

Nūdienės krizės šaknys užtinkamos praslinkusiose amžiuose. Renesansas, reformacija, individualizmas, liberalizmas ir utilitarizmas savaip žmogų palenkia šiam pasauliui, nukreipdami jo vėdą tik į žemę. Pozityvizmas ir daliniai iš jo išplaukęs socializmas su gausybe jo apraiškų jau stoja kovoti prieš krikščionybę.

Išsiauškintinės žmogus liberalizmo įstumiama į "automatiškai" besitvarkančią visuomenę ir optimizmo srovę. Nacionalizmas svajojo apie "tūkstąmetę Europą". Rytuose komunistinė imperija žada visam pasauliui neaprepiamą gerbūvį, kai ant žemės rutulio ji viena viešpatausianti.

Vakarietiškas optimizmas blėsta. Atslenka abejonių, sutemų ir kovos tarpsnis. Didžiausio ūkinio pakilimo metu

ky. Įsigali masinė gamyba. Pramonės standartai ima apspėti žmogaus pragyvenimą, bet ir jo būti. Žemės ūkyje vyrausios tradicijos praranda sprendžiančią įtaką. Goustave Lebon prabilo apie masių psichologiją, o Ortega y Gasset jau šneka apie masių perversmą. Technikos poveikyje bresna standartinė žmonių psichologija: gyventi nebologiau už kaimynus, taip kaip tūkstančiai, milijonai gyvena. Masės gyvena pojūčiais atsidūrusios reliatyvinėje plokštumoje. Jos neįkanda mokslo ir pasitenkina suvirškinto virškinimu. Vakarietiškosios masės yra įsprautos ir tam tikrus rėmus, bet nusivylusios, dažnai neįaučiančios atsparos ir persekiojamos baimės. Jų susidomėjimo laukas siauras, o krikščioniškojo nusiteikimo sluognis permatomai plonas. Masės žmogus viską vertina paviršutiniškai. Jo paviršutiniškumas sudaro sąlygas save perversinti. Jų vadai dažniais atvejais sumanūs tik sau geresnę būti iškovoti, bet dažnai jie nesugeba nei vienoje srityje giliau įžvelgti. Tuo atveju aklas ima vadovauti aklams.

Masės žmogus turi atvirą kelią tapti miesčioniu, kuris, genamas jausių turėti kuo daugiau malonumų, tenkinasi paviršutinišku žinojimu, neatsiekiamu nuo televizijos, greitųjų judėjimų, pojūčių dirginimu, jo pamėgtu, bet neįsigilintu ir nesuprastu modernizmu, primenančiu jam afriekio demokratijos sampratą, kuri ji ne tik praturtinsianti, bet ir baltuosius padarysianti.

Seimos patriarchališkumas dingsta. Pragyvenimas verčia suaugusius uždirbti duoną ir vaikus palikti gatvės, televizijos ir geltonosios spaudos globai.

Socialinis neteisengumas, masių būties netikrumas, visuotinis dėsimo sutelkimas į ne-

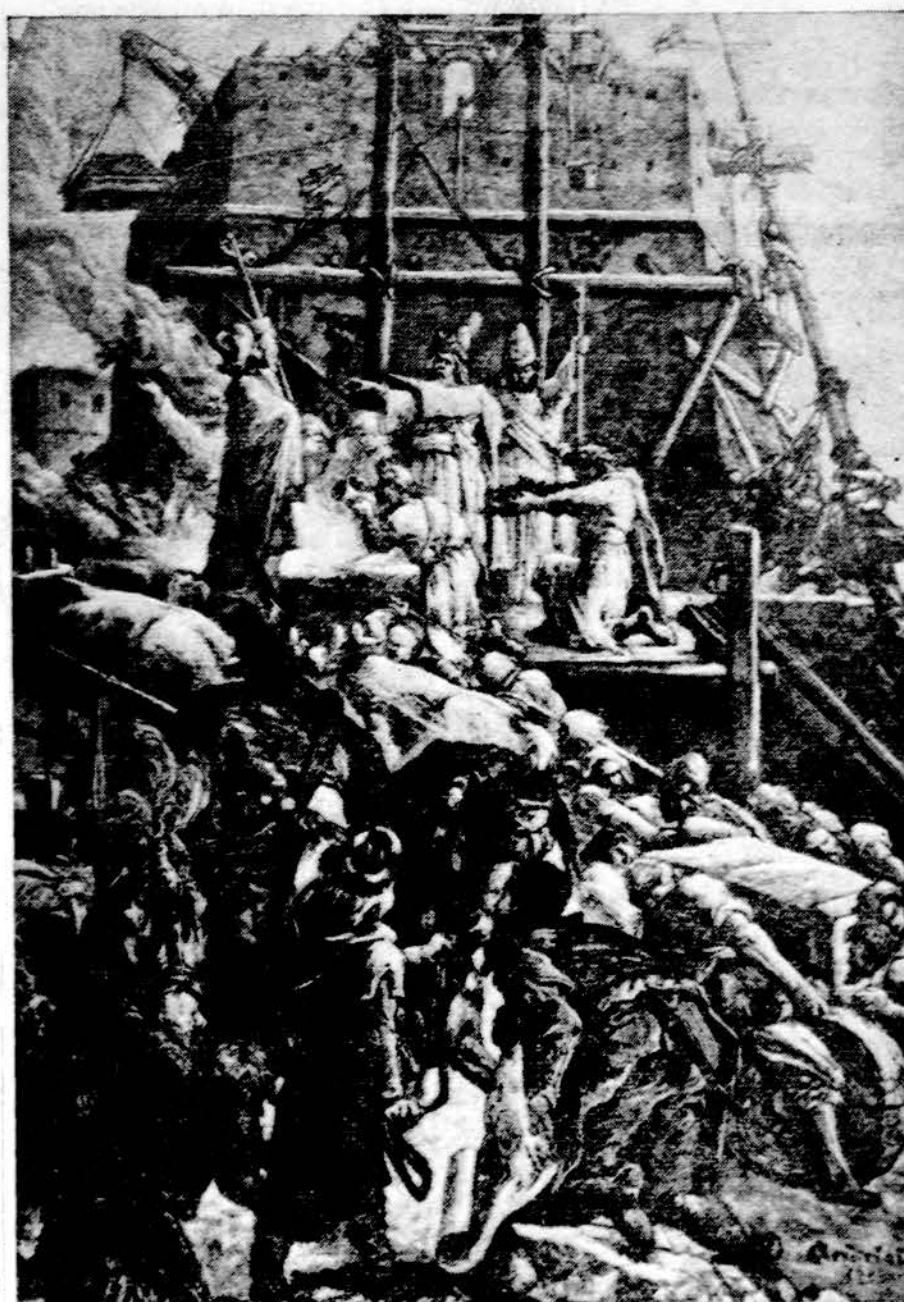
Gediminas Galva

pergyvenami trūkčiojimai. Visuomeninė, politinė, ūkinė ir kultūros suirutė išplaukia iš žmogaus, kuris yra pametęs kelią ir kelrodį. Jos tėra išorinėmis suirutės apraiškomis, suiputės, kuri glūdi pačiame žmoguje, jo doroviniame lūžyje, atšlijus nuo Dievo ir bandžius pačiam į jo sostą įsėsti.

Individualizmo ir liberalizmo vienas esminių šulų John Locke tvirtino: nihil esse intellectus quod non fuerit prius in sensu. Pirmiausia, esą, reikia pajusti, o tuomet galima ir suprasti. Visas dėsmyss nukreipiamas į patirtį, išradimus, gamtos apvaldymą, bet taip pat į naudos ir malonumų ieškojimą. Šios srovės bandė žmogų išaukštinti, bet ji pažemino, padarius savos rūšies gyvulius, kuris turi mažiau jautrias juses ir silpnesnį regėjimą, pvz. už šunies. Žmogų bando iškelti jo protu. Žinoti, numatyti ir numaćius vyrauti! Bet jis įstumiamas dorovinė prarajon, kai "dorovingumas" susiejamas su nauda: visa dorovinga, kas naudinga.

Visuomeniniai pakitimai

Technikos išradimai padarė perversmą visuomenėje. Išaugo pramonės telkiniai, kuriuose rado darbo tūkstančiai ran-

Mykolas Andriolis

Vilniaus įkūrimas

Mykolas Andriolis

Lizdeika aiškina Gedimino sapną

pastovų gerbūvį, nepaprasto turto ir skurdo sugretinimas ypač įsiūbuoja monokultūrų kraštus.

Institucijų krizė

Liberalizmo išugdytas demokratijos ir kapitalizmo institucijas lydi negalavimai. Abi institucijos savo padarė, bet šiame amžiuje jau ima silpnėti, skęsdamos savo pačių nuodoje.

Ir juo didesnis kraštas, tuo didesnė partijų biurokratija, kurių uždavinys, begandant balsus žadėti, bet pažadų neįsėdėti. Ūkiniai susigrupavimai nesaistomi jokių varžtų, savo tikslų siekiant. Dideliame krašte vyksta nedorovingi sandėriai duot des — duotas už duota. Demokratija telieka iškaba, nes užkulisyje didysis kapitalas ir tuo pačiu pradu organizuotos darbininkų sąjungos sukuria plutokratinės institucijas, valstybę valstybėje. Kapitalo ir darbo institucijų vadai, dažniais atvejais, tesiekia savo, o ne krašto gerovės.

Demokratinė demagogija pasiekia laipnį, kai ji ima mažinti kuo skirtis nuo totališkosios Rytų "demokratijos".

Vakarietiškoji formalinė demokratija daro reguliariai rinkimus, kurių metu gali būti pakeista krašto vadovybė. Joje naudojamos laisvės, jei nepakenkiama organizuotam privatiniam interesui. Ir šio krašto demokratija yra sustingusi. Joje ima vis įjuliau apspėti organizuotas kapitalas, kuris pajėgia sudominti tik partijų vadovus. Tačiau šio krašto demokratija neįtrauria socialinio teisingumo įgyvendinimui ir net ganėtinai pavėluotoms reformoms. Jos aparatūra sustingusi, lėtai besisukanti ir dažnai atsilikusi nuo krašto reikalavimų.

Žymiai didesnį prieštaraimą glūdi kapitalistinėje santvarkoje. Ji klestėjo tarpsnyje, kuriame buvo neaprepiami žaliavų šaltiniai, nepasotintos rinkos ir vyko žymi technikos pažanga, o valstybė ėjo tik nakatinio sargo pareigas. Europoje

jau senokai valstybė ėmė kistis į ūkio sritį apvaldyti liberalizmą, utilitarizmą vaiką — kapitalizmą ir pašalinti eilę jo nelemų padarinių. Šio tarpsnio naujasis liberalizmas jau pripažįsta valstybės įsikišimą, kai monopoliai, trūstai ir kartelės pažeidžia visuomeniškąją pradžą.

Du pastarieji visuotiniai karai sudarė progą J. A. V. ne tik skolų atsikratyti, bet tarptautiniu skoliniojo tapti. Milžiniškos pramonės įmonės atsikirose srityse tampa viešpatystėmis, kurios senokai pamiršo tarpusavio rungtyniavimą. Tos pačios srities kelios įmonės lengvai gali susitarti ne tik dėl rinkų, bet ir dėl gamybos pobūdžio ir kainų.

Savo organizacija milžiniškos imo. 's tampa panašios į sovietines, valstybinio kapitalizmo įmones. Tarp jų yra tik tikslų skirtumas. Kapitalistinės įmonės siekia didėjančio pelno, valstybinio kapitalizmo įmonės — įgyvendinti politinius uždavinius. Ir kapitalistinės įmonės ima kistis į politiką, bet paslapčiomis, einant iš apačios, kai valstybinis kapitalizmas rikiuoja įmones iš viršaus.

Leiskime mintį eiti Erichui Kahleriui, kuris šiaip sugrėtina minėtas santvarkas: "Šio amžiaus viduryje amerikietiškas kapitalizmas pasuko į kolektyvizmą. Turime pripažinti, kad tarp amerikietiško kapitalizmo ir rusiško kolektyvizmo esama nemažų skirtumų. Rusiškasis kolektyvizmas remiasi diktatūra ir dogmatiškai sustingęs, kai amerikietiškas kapitalizmas yra lankstus, prisitaikantis ir naudojasi įvairiomis priedangomis. Tačiau abi santvarkos, nors ir skirtingais būdais, verčia žmogų pasiduoti. Sukolektyvintas kapitalizmas negalės pasaulio išgelbėti nuo visuotinio sukollektivinimo. Jis tik paruošia žmones kolektyvizmą. Kapitalizmas lievėsi žmonėms tarnauti, kada jo žanga, o valstybė ėjo tik nakatinio sargo pareigas. Europoje

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Dailininkas Mykolas Elvyras Andriolis gimė 1836 m. lapkričio 14 d., Vilniuje. Siemet sueina 125 metai nuo jo gimimo. Dailę studijavo Peterburgo Dailės akademijoje, vėliau Romoje ir Paryžiuje. Po 1863 metų sukilimo buvo ištremtas. Nuo 1871 m. gyveno Varšuvoje, Vilniuje ir Kaune. 1883 m. išvyko į Paryžių. Mirė 1893 m. Nebencove prie Varšuvos.

Andriolis ypač išgarsėjo kaip knygų iliustratorius. Plačiai žinomos jo iliustracijos A. Mickevičiaus Konradui Valenrodui, Gražinai, Ponui Tadui, Šekspyro Romeo ir Džuljetai, V. Hugo Amžių legendai. Greta sukurė nemažą ir buitines, istorines ir religines tematikos paveikslų. Kauno katedroje yra pasilikę 11 didelių jo tapybos pavyzdžių.

Paskiriems savo paveikslams Andriolis mėgo temas imti iš lietuviškųjų legendų ir tolimosios kunigaikštinės praities. Jo realistiniai, bet romantiška praities meile persunkti paveikslai turėjo nemažos reikšmės visam lietuvių tautiniam atgimimui.

• 80 metų nuo skulptoriaus Juozo Zikaro gimimo sukanka lapkričio 18 dieną. Skulptorius gimė 1881 m. ir mirė 1944 lapkričio 10 d. Mokėsi Vilniaus Piešimo mokykloje, Dailės skaitini draugijos mokykloje Peterburge ir Peterburgo Dailės akademijoje, kurią baigė 1916 m. Nuo 1929 m. dėstė Kauno Meno mokykloje.

Juozas Zikaras yra vienas žymiausių realizmo atstovų lietuvių skulptūroje. Yra sukūręs portretinius biustus: Mairom, Vaizganto, P. Vaičiūno, K. Petrausko. Žinomos ir alegorinės jo kompozicijos: Svajonė, Senatvė, Sapnas.

Populiariausias ir monumentaliausias jo darbas yra Kauno Karo muziejaus sodelyje pastatytas "Knygnešys". Zikaras yra sukūręs ir Čiurlonio antkapį Rasų kapuose, Vilniuje, ir Kaune buvusią Laisvės statulą — prisikėlusios, nepriklausomos Lietuvos simbolį.

• Lietuvių Enciklopedijos leidykla jau pradėjo paruošiamuosius darbus Broniaus Kviklio paruoštai knygai apie Lietuvos vietoves. Tai bus plati, istorinė, geografinė, etnografinė studija apie mūsų krašto miestus, miestelius, bažnytkaimius, miškus, ežerus, upes, senovės paminklus, kaimus, dvarus ir kt. Veikalas išleidiamas trifuose tomuose ir bus gausiai iliustruotas lietu-

vos vietovių vaizdais. Vien tik rankraštine medžiaga apima apie 2.500 puslapių. Autoriui šiame sunkiame darbe padeda visa eilė mūsų mokslo jėgų, o taip pat eiliniai gimtosios žemės mylėtojai. Leidėjas Juozas Kapočius išspausdino specialų šiai knygai kvieslį ir jį išsiuntinėjo su paskutiniu Liet. Enc. tomu. "Mūsų Lietuva" (taip vadinas šis veikalas) bus pirmas šios rūšies plačios apimties darbas apie visas etnografines Lietuvos vietas.

• Prof. Steponas Kolupaila, kuris ateinančiais metais švęs 70 metų amžiaus sukaktį, tuo tarpu intensyviai tebedirba University of Notre Dame, Indianoje. Šiais metais išleistas jo veikalas Bibliography of Hydrometry tebekelia susidomėjimą. Visa eilė Amerikos ir Europos valstybių paršė palankias recenzijas; pats profesorius asmeniškai gavo daugelį laišku iš šios mokslo srities pasaulinių garsenybių, kuriuose dėkojama už veikalo paruošimą. Padėkos laišku atėjo ir iš Lietuvos. Greta profesinio mokslineo darbo, profesorius neužmiršta ir lietuviškų darbų. Liet. Enciklopedijai paruošė visą eilę įdomių straipsnių, o taip pat suteikė Liet. Enciklopedijos leidyklos leidžiamai Broniaus Kviklio knygai apie 200 gražiausių Lietuvos vaizdų, daug duomenų ir patarimų.

• Viktoro Petravičiaus grafikos paroda atidaroma šiandien, 7 val. vakaro naujai įrengtoje meno galerijoje Chicago Savings Loan Association patalpose, 6245 So. Western Ave., Chicago, Ill. Galerija bus atdara kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro. Petravičiaus paroda tęsis iki gruodžio 10 d.

• Archt. J. Muloko paskaita apie lietuvių architektūros istorinę raidą ir jos dabartinę situaciją bus Jaunimo Centre lapkričio 12 d. (rytoj) 4 val. Paskaita iliustruota paveikslais. Rengia Lietuvių Menininkų klubas.

• Kompozitorius Aleksandras Aleksis (Aleksandravičius) spalio 10 d. mini savo 75 metų amžiaus sukaktį. Jau 1909 — 1911 m. jis vadovavo Varšuvos lietuvių chorui. Nuo 1913 metų plačiai reikišias Amerikos lietuvių muzikinėje ir visuomeninėje veikloje. Sukūrė apie šimtą muzikos veikalų chorui ir solo. Šiuo metu jubilias gyvena Waterburyje, Conn.

nigų, gėrybių ir visuomenės įtakos" (The Tower and Abyss, 277 p., N. Y. 1957).

Išvados

Vakarietiškoji visuomeninė sąranga pergyvena didelę krizę. Jos šaknys glūdi pojūčiais gyvenančiame žmoguje, kuris atsisaisio įsipareigojančių dorovės pradų. Homo sapiens, pergyvendamas dorovinę krizę, pažeminamas ir pavergiamas. Vakarų pasaulis šią krizę pergyventų žymiai ilgiau ir švelniau, jei ne rūstus grąsinimas iš Rytų. Rusų kompartijos naujoje programoje tvirtinama: "Visa pasaulinė kapitalistinė sistema pribrendo socialistinei proletariato revoliucijai". Šio tarpsnio sutemose ryškė-

ja, kad kapitalizmas ir kolektyvizmas yra pasmerkti žūti. Visuomeninio teisingumo įgyvendinimas demokratinėje ir ūkinėje santvarkoje nebus staugus, nes vargu ūmai bus perversintos visos vertybės ir žmogus bandys grįžti į platesnę, krikščioniškąją tikrovę. Krizė, atgaila ir prisikėlimas yra ilgas kelias, bet tik jis užtikrina visuomeninį teisingumą ateityje.

Šie klausimai prašosi gilių studijų, nes viltimis ir gerų norų puoselėjimu ir lūkuravimu mes neparuošime prisikėlimui lietuvių tautai naujos ir savištos visuomeninės sąrangos, kurios kampiniu akmeniu būtų visuomeninis teisingumas.

*) Santrauka paskaitos "Socialinės santvarkos krizė", skaitytos L. K. M. Akademijos suvažiavime, 1961. IX. 2.

1962 - IEJI METAI - MAIRONIO METAI

"Prasideda šimtieji Maironio metai. Kaip juos paminėsime ir kaip įamžinsime?"
Bernardas Brazdžionis
("Draugas", 1961.X.21.)

Maironio — didžiojo tautos dainiaus ir atgimimo šimtmetį (gimęs 1862 m. spalio mėn. 21 d.) visa Pasaulio Lietuvių Bendruomenė privalo tinkamai paminėti. Ši didvyrių pagerbdami, drauge stiprinsime mūsų tautinę gyvybę ir kultūrinį sąmoningumą. Tegu suteiktų šita sukaustis mums kuo daugiau atgimimo, tegu gyvauja mus pajudintų. Mums gi šiandien taip stinga idealizmo, entuziazmo ir pasitikėjimo savimi.

Tuo tikslu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba visu brolišku nuosirdumu kreipiasi į visų kraštų, apygardų bei apylinkių valdybas ir kiekvieną lietuvių bei lietuvių:

1. Tegu 1962 metai bus MAIRONIO METAIS.
2. 1962 (Maironio) metais visoje Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje turi sukilti jubiliejinė nuotaika ir akcija.
3. Visuose kraštuose — tai yra kiekvienoje apygardoje ir apylinkėje — nedels-

dami tuoj pradėkite intensyviai ruoštis dideliems ir, kiek beįgalint, išpūdin-gesniams Maironio minėjimams. (Akademija, Maironio dainų koncertas, pas-kaita, deklamacijos, jo dramos pastatymas ar in-scenizacija, etc.)

4. Kiekvienas laikykime savo pareigą uoliai talkininkauti bei dalyvauti ruošiamuose Maironio minėjimuose.

5. Maironio metais išsilykime ir pakartotinai įsikaitykime jo raštus: ypač "Pavasario balsus" ir "Jaunąją Lietuvą".

Brangios mūsų tautos, mylimos tėvynės bei nelaimės akyvaizdoje būtina ir prideramu būdu paminėjime Maironio 100 metų sukaktį! Testiprina vėl Maironis lietuvių viltį ir tikėjimą į tėvynės aušrą bei naują pavasarį. Tešviečia mums Maironio dvasios bei kūrybos heroika, idealizmas ir tėvynės bei laisvės meilė.

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės
Valdyba

Toronto, Canada

1961 m. lapkričio mėn. 1 d.

ISPŪDŽIAI IŠ AUSTRALŲ
IR VIETINIŲ PARODOS

J. MIELIULIS

Klausimai ir ieškojimai

Siomis dienomis — nuo lapkričio 4 iki 12 d. — Čiurlionio Galerijoje vykstanti paroda įdomi tuo, kad ji vaizdžiai atspindi šių dienų dvasią. 20-jo amžiaus žmogus yra neramus, ner-vingas ieškotojas, kuris, pakylęs savo paties sukurtoje kom-plikacijoje ieško kažkokio tai neaiškaus tikslo. Dažnai jis pri-ima jūrininką, kuris, audrin-gas naktį, debesimis uždengus šiaurinę žvaigždę, klydinėja, ieškodamas nežinia ko. Parodos lankytojas, stebėdamas įvairiausių kryptų kompozicijas, taip pat gali savęs klausiti: Kur eina mūsų menas, ko ieškoma?

Pats dalininkas irgi dažnai negali duoti tikslaus atsakymo. Gal būtų tikslingas šandieninio meno atsakymas į mėnetį klausimą būtų: "Mes ieškome kažko vertingo, naujų vertybių, kurios galėtų atstoti prarastas ar at-gyvenusias.

Ieškojimas yra desperatiškas — dažnai ribojasi su beprotybe. Bet kiekvienas tikras ieškoji-mas, kada ryžtamasi ką nors rasti, yra desperatiškas. Užtat ieškoma visomis kryptimis, be jokių "taboo". Šis ieškojimas yra visuotinis ir besąlyginis.

Šioje parodoje menininkas ne-pasitiks lankytojo, kaip visa ži-nas išminčius, su tiesos žibintu rankoje. Savo kūrinuose jis nepateiks patogių gyvenimo problemų sprendimų kasdieni-niam vartojimui paruoštuose formulėse. Menininkas jau se-niai apleido Olimpo viršūnę, nuo kurios jis kadaise su dieviškojo nektaro kroviniu maloningai nu-sileisdavo į žemę ir jį išdalin-davo mirtingiesiems. Lankyto-jas jį dažnai matys pasimetusį ir įsivėlusį gyvenimo komplika-cijose, bet visada aktyvų gyve-nimo dalyvį, amžinai ieškan-tį, amžinai klausiantį labai dažnai nepatogius ir tradiciniam gal-vojimui nerimą keliančius kla-usimus.

Menininkas nėra dogmatinių tiesų skelbėjas. Meno kūrynos paprastai išplaukia iš kūrėjo aktyvaus santykiavimo su aplin-ka. Bet jo santykis su gyveni-mu ne visada yra sklandus. Dėl to ir jo kūrybos ne visada gali

tarnauti kaip pasigėrėjimo ob-jektas. Ši paroda yra savotiška estetinė puota, kurioje lankyto-jas yra kviečiamas pasikeitimui dvasinėmis vertybėmis, bend-ram problemų sprendimui. Ta-čiau šioje puotoje patiekiami ne vien saldumynai, bet ir kar-tieji gyvenimo vaisiai.

Bet pasidairykim po pačią parodą.

ERNA VILKS: Girl in Blue, Study on a Brick, Meditation. Kūrinuose matoma neabejoti-na Modigliani įtaka. Bet sa-vas įnašas yra gana stiprus, ir kūriniai sukelia originalumo įspūdį. Savotiškas, subtiliai iš-jaustas lyrinis realizmas.

U. ABOLINS: Power. Meist-riška akvarelinė technika. Ga-laktinė forma žaismingai jun-giasi su struktūriniais techni-nės civilizacijos elementais.

EDVINS STRAUTMANIS: North. Emocinė tapyba. Kū-rinys pastato žiūrėtoją į nepa-togią padėtį. Matosi tik dažų maišai — jokios tvarkos. Tikras chaosas. Kažkokio ne-rimo apimtas eini prie kito pa-veiklo. Bet įspūdis neapleidi-džia. Kažkaip jauti, kad daili-ninkas minėta įspūdį ir norėjo sukelti. Jauti, kad spalvos ir formos šioj maišatį seka kaž-kokią keistą vidinį ritmą.

JURGIS MIKSEVIČIUS: Flo-wer. Vykusiai panaudota gė-lės ir mergaitės paralelė. Gėlė mažiau stilizuota, bet jos ypa-tybės perkeltos į truputį Pi-casso stilių primenantį, mer-gaitės pavidalą.

JOHNS STEINERS: Compo-sition No. 16. Kai kurie žiūrė-tojai juodame plėme pžiūri lo-kį. Atrodo, kad ir pats daili-ninkas tai pastebėjo, nes tep-tuku pažymėjo taškus, kurie galėtų būti lokio akys ir nosis. Juodas plėmas kyla lyg kokia šmėkla iš šešėlių pasaulio. Įdo-mi, neįprasta kompozicija.

BENNO TALIVALDS: Mar-tin impression No. 1. Pavadi-nimas, atrodo, yra atsitiktinis.

Janis Strods

Natiurmortas

Pati kompozicija yra labai di-namiška ir turtinga, kurioj abstraktiniai ir realistiniai ele-mentai organiskai sujungti. Stiprus surrealistinis elemen-tas.

Composition with Fallen Horse. Sakytum, tai yra moderni Don Kichoto versija. Paveiksle matomas skulptū-ras, kaskokiomis vertybėmis ap-krautas arklys — nuvargtas ir nugyventas, kaip ir mūsų šimt-metis. Viršuj matosi tikrai kreivos herojaus kojos.

JANIS STRODS: Face. Sur-realistinė kompozicija. "Primi-tivi" technika. Išblyškęs nu-mirėliškas veidas dominuoja paveiksle. Fone kapinynas. Vei-das stovi prieš žiūrėtoją lyg priekaištą ir kaltinimas už žmoniškos brutalumą ir praieities nusikaltimus.

REINIS ZUSTERS: Bush. Gamtos motyvas perkeltas į liepsnojančių spalvų simfoniją.

ULDIS KRUMINS: Pink Ro-ses. Šiam kūrinui, atrodo, ro-nžs buvo tik išeities taškas. Kūrybiniame procese įsijun-gia pažmoninės jėgos. Jų įta-koje gėlių žiedai pasikeičia i

Kaip antraštė liudija, šis ra-sinys nėra nei vertinimas nei kritika. Kai kurie parodoje da-lyvaujantys dalininkai yra gavę stipendijas studijoms užsienyje, laimėję premijas ir pan. Bet i-tai neužvo atsizvėlgta. Paminė-ti yra tie paveikslai, kurie at-kreipė mano individualų dėme-sį. Savaimė suprantama kiek-vienas parodos lankytojas at-sirinkis kūrinius pagal savo indi-vidualų skonį. Niekas negali reikalauti, kad lankytojai patik-tų visi paveikslai. Bet kiekvie-nas atveju apsilankymas pa-roduje kiekvienam lankytojui bus įdomu ir nuotykinga eks-kursija estetine pasauly.

Džiaugiamės ir publika ir muzika

ANDRIUS KUPREVIČIAUS KONCERTAS CHICAGOJE
JUOZAS STROLIA

Andrius Kuprevičius

Instrumentinės muzikos
nedalia

Instrumentinė muzika mūsų lietuviškoje visuomenėje vis bū-tyti mažiau žinoma ir mažiau mėgiama žemė. Pavartę mūsų nepriklausomos Lietuvos spau-dą pastebėsime, kad net mūsų laikinųjų sostinėje Kaime ins-trumentinių solo koncertų ciklai kai kada turėdavo su nuosto-liais savo darbą nutraukti, ne-nubūdavo klausytojų. Trėmti ir čia JAV-bėse daugelis mūsų tau-tiečių įvairaus meno vertinimo

klausimais gerokai užtelėjo, nors dar vos prieš keleta metų pianistas A. Kuprevičius šiuo klausimu yra pareiškęs, kad "Pietų Amerikoje yra nepalygi-namai daugiau muzikalios publi-kos. Jei Jungtinėse Valstybė-se į koncertus neateitų žydai, tai koncertų salės būtų beveik tuščios".

Muzikinė kultūra jau užtelėjo

Praėjusį šeštadienį, lapkričio 4 dieną Lietuvių Jaunimo Cen-tro salėje įvykęs pianisto And-riaus Kuprevičiaus koncertas parodė, kad dar ir JAV-bėse yra neįstiprus lietuviškos mu-zikalios publikos paslėptis. Į kon-certą atsilankė apie 400 žmonių. Mūsų mastu tai daug, nes tą patį vakarą, berods, buvo bi-rutiesiems balius. Tad tokia, ne-dažnai pasitaikanti proga, pra-silenkiant su visokia etika, ima-niežėti liežuvis ir beveik mūsų įpročių virtės savimėilės jaus-mas versti verčia pirmiausia pora žodžių pasakyti ne apie koncertą ir ne apie artistą, bet apie... publiką. Šeštadienį ji buvo lietuviška ir, palyginti, punktuoli. Be to, tikėkimės, kad ir mūsų gerbiamas koncertan-tas su tuo sutiks, kad ji buvo drausminga ir kultūringai lai-

kėsi koncerto metu. Viskas. Ačiū!

Dabar, patys save pagarbina, galime pagyventi ir apie artimo meilę.

Nei pavargęs, nei susikrimtęs...

Vos pasirodžius scenoje pia-nistui A. Kuprevičiui, susidarė įspūdis, kad mūsų luktasis ir mielas artistas yra arba fiziniai pavargęs arba susikrimtęs. To-kiais atvejais luktina, kad tai atsilieps ir jo muzikoje. Tačiau giedria nuotaika nuskambėjęs pats pirmasis programos nume-ris, išskleidė visas abejones. Chicagoškiei lietuviškai publikai artistas vienas po kito atsklei-dė daug retai tegirdimų forte-pijono muzikos perlų.

Epochos ir vardai

Jei pirmoje koncerto progra-

DR. G. JERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
756 West 35th Street
TEL: Yards 7-1829
Pritaiko Akinus Kreivas Akis Ištaiso

Ofisai ir Akinų Dirbtuvė
756 West 35th Street
Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. p. pietų. Arba pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas
Aparatų-Protezių, Med. ban-daižai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Support) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
ORTHOPEDOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 6-5084

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
5430 So. Kedzie Ave.

Pirma ligonitis pagal susitarimą.
Dėl valandos skambinti telefonu
HEMlock 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p.
kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIJONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR
GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd St.
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v.
vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadienį, uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas PE 8-3229
Rez. tel. WALbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-atšilepia, skambinti MI 3-0001.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 9-3 val. vak.
Šešt. 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas LAfayette 3-6048
Rez. WALbrook 5-5048

DR. K. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PProspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWen 5-0533
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6 treč., šešt. pagal sutartį.
sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758, rez. HI 5-3225
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir chirurgija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt., 2-9
val.; penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.;
šeštadienį 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius
prima pagal susitarimą.

DR. J. G. BYLA - BYLAITIS
Nervų-smegenų chirurgija, ligos
2737 WEST 71st STREET
Valandos tik susitarus
Tel. GROvehill 6-3409

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. vidaus ligos
Tel. ofiso — REPUBLIC 7-4900
namų — GROvehill 6-8161
Perašė 1 naują ofisą
FRANCISCO MEDICAL CENTER
2858 West 63rd Street.
Pirma tik pagal apointmentą

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-atšilepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

mos daly vyravo vokiečių ro-mantikų ir klasikų Schuberto, Brahms'o ir Beethoveno kūri-niai, tai antrojo koncerto daly didžiulis Steinway fortepionas po pianisto pirštais prabilo skir-tinga prancūzų impresionisti-nės muzikos tėvo Debussy mu-zikos kalba. Su malonumu ten-ka pasidžiaugti, kad šioj daly galėjome išgirsti ir du naujo-viškai nuskambėjusius mūsų jauno kompozitoriaus J. Švedo preliudus.

Kaip ir galima buvo laukti, koncerto pabaigą vainikavo austrų kompozitoriaus Fr. Lisz-to virtuosiniai muzikos kūriniai, o publikos pakartotinai prašo-mas pianistas paskambino dar du dalykus priedui. Pasirodo, kad italų smuikininko Pagani-

nio virtuosinis Capriccio smui-kui, berods, Liszto transkripci-joje fortepionui, yra tiek pat žavus ir saldus paskutinis pa-tiekalas, kaip ir šio žaismingo ir raminančio nuskambėjusio priedo originalas.

Kad juos galas tuos pedalus!..

Santaros-Sviesos Federacija, surengdama šį aukštos muziki-nės kultūros koncertą, bus la-bai daug pasitarnavusi Chica-gos lietuvių muzikaliajai visuo-menei. Kiek girdėti, paminėtoji organizacija numaciusi sureng-ti Chicagoje ir daugiau panašių koncertų. Kaip bežiūrėtume, to-kį sumanymą tenka tik nuošir-džiai sveikinti, sykiu linkint gauti planą be muzikaliai girgž-dančių pedalus.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ligos
2737 West 71st Street
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Nuo 12-30 iki 2-30 val. p. p.
Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017
Ligonius prima pagal susitarimą

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų-rez. tel. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
(JOKIA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VALIUKO LIGOS
2656 West 63 Street
Val. Pirmadienį ir ketv. nuo 2-30 iki 4-30; antr. ir penkt. nuo 5 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val. Kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šešt. uždaryta

Telefonas: GROvehill 4-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Rd.
Valandos 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 treč. ir šešt. tik 10-12.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, nuo 1-4 p. p. 6-30-8-30 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4158
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį 12 iki 4 popiet

Ofiso telefonas LAfayette 3-3210, jei neatsilepia, skambinti KEddie 3-2566
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val. kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KIDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmadienį, antradienį, ketv. ir penktadienį, nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 val. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1488
Rez. tel. WALbrook 5-3765

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEMlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. ofiso PR 8-7773, rez. PR 6-4732

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Val. pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 6-8 v. v.

Ofiso HE 4-1318, rez. RE 8-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGOS
5430 So. Kedzie Avenue
PAGAL SUSITARIMĄ
Tel. HE 4-1562
Skambinti 2 iki 9 val. popiet kasdien. Išskyrus trečiadienį.

Pirkite JAV Apsaugos
Bonus!

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA-CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULman 5-0766
Namų: REVERly 8-3846
Priėm. val. kasdien 6-9 v. v., šešt. 1-4 v. p. p. r.s.cadienį — uždaryta.

Tel. ofiso VI 2-1484, rez. RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
3259 South Halsted Street
Val. kasdien 3-7 p. p.; šeštadienį 2-4 val. Treč. uždaryta.

Tel. ofiso PR 9-2567, Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — Vidaus Ligos
5139 So. Damen Avenue
Val. Pirmadienį 10 v. r. iki 6 v. v.; antradienį ir penktadienį 10 v. r. iki 9 v. v.; ketv. 1 v. r. iki 9 v. v.; šešt. 10 v. r. iki 5 p. p.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Treč. ir sekm. tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
2745 West 69th Street
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę.
VAL. Pirmadienį, antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštadienį 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2240.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keldi stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7391
Val. 10 ryto iki 8 vak., trečiadienį uždaryta. Šeštadienį 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 v. p. m. Penkt. tik 1-3 p. m.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

Ofiso telefonas CLAffside 4-2896
Rezid. tel. WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 S. Ashland Ave.
Bendra praktika ir specialiai chirurgija

Valandos kiekviena diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, primama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 3 val. iki 5 val. vak.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisai ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5677
Ofiso val. Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6194
DR. V. P. TUMASONIS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Pirma ligonitis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel. HE 4-2123 nuo 1 iki 8 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

Telefonas — GROvehill 4-2833
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PProspect 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį 2 iki 4 treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 9 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6656
Rez. 6690 So. Ardesian Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p. 6-7 v.

KRUVINOS AŠAROS, RYZTAS IR PAJUOKA

NAUJOSIOS LIETUVIŲ TAUTOSAKOS POSMAI TĖVYNĖJE

K. Bogdanas

1863 metų sukilimas Lietuvoje

NĖR GYVENIMO

*Pučia, pučia šiaurės vėjas,
Blaskydamas medžių šakas,
Bolševikai mūs užvaldė
Ir išvežė mūs šeimą.*

*Stovi mašina paruošta
Prie gintų namelių,
O mes slepiamės miškuose,
Atsiskyrę nuo tėvelių.*

*Pasakyk, brangus tėveli,
Kas surišo tau rankas,
Į mašiną įsodino,
Dievas žino, kur išveš?*

*Duok, tėveli, man duonėlės,
Duok, pienečio man saldaus,
Leisk, tėveli, į namelį,
Aš rankutes atšalau.*

*Nėr, sūneli, dau duonėlės,
Nėr pienečio tau saldaus,
Nėra gintojo kampelio,
Nėr gyvenimo ramaus.*

Pieta

Lietuvių liaudies menas

AR AŠ TAU, SESE, NESAKIAU

*Ar aš tau, sese, nesakiau,
Ar ne žodelio netariau,
Būk tikra dukra Lietuvos,
Stovėk garbės sargyboj jos.*

*Tu už dvi vynu stiklines
Ir už šilkinės kojines
Pražudei garbę Lietuvos,
Kaip tu nerausti iš gėdos?*

*Manai, kad rusas tave ves —
Jis pasibovys ir pames,
Verksi, mergaitė, vargdama,
Lopšy mongolų supdama.*

VIENĄ VAKARĄ

*Vienu kartą kūčių naktį
Pirmas prišiuviau tyliai...
Ir girdėjau kūčių naktį,
Ką kalbėjo gyvuliai.*

*Muša dvyliktą Kalėdų —
Gera dūšioj ir širdy.
Ir ant laktos atsitūpes,
Pirmas prakalba gaidys:*

*„Gerbiameji, tvarto ponai,
Ar jūs žinot ką, ar ne,
Ką planuojojai raudoni
Rašo penkmečio planą?“*

*Jeigu dėty po kiaušinių
Visos vištos ir gaidžiai,
Pagal planą penkmetinį
Pusės normos neišeis.*

*Taigi, dėkite, vištelės,
Pasistengsiu ir aš pats,
Nes valdžia išsiūti gali
Mus į verdančias kruopas.“*

*Štai bekonas šlaunų kaso,
Bequidamas klane:
„Vėl į tuos planus raudonus
Jie įtraukė ir mane.“*

*„Tavo yra riestas snukis
Ir, be to, dar uodega,
Tu netiksi, tu per kūdus“,
Kardė aiškina linksma.*

*„Kiek to sviesto, tiek kaip mo-
lio,
Net žemėlėje sunku.
Ką čia pašo tie raudoni —
Aš nuplėšiau su ragu.“*

*O tas sūris, kaip karvojus,
Išsiplėtęs ant lėkėtės...
Kojas užvertė margoji —
Se tau sviestas ir varškė.*

*Štai avinas sumekeno
Ir pradėjo garsiai bliaut —
Penki šimtai pagal planą
Jam ėriukų reik sutvert.*

*Ir nuo būsimo ėriuko
Vilnos vis po du kibi,
„Tad klausykite, vyručiai,
Netesėsiu, negaliu.“*

*Štai šasinas sugageno:
„Dievulėli, kaip sunku, —
Užplanavo kremlius senis
Toną plunksnų ir pūkų.“*

*„Ko jūs stovit, ko jūs plėpat“,
Sumekeno ir ožka.
„Aš už bloką komunistų —
Man patinka jų tvarka.“*

*Už mane ir mano vyras
Amžin atsilsį ožys.
Ištribteliu ir mirė —
Jūs galėtote jį pažinti.“*

KAM TAIP LEIDAI

*Kelkis sūnau, skubėk raroty,
Balti laukai, tiesūs keliai.
Būdavo mažąjį Jėzulį
Skubiniai jaunas atlankai.*

*Aš kiaučių naktį prarymojau
Po langu, tavęs laukdama,
Šventų Kalėdų ramiai tylą
Sudrumsčiau, tavęs laukdama.*

*Geriau kulka pervertų širdį,
Ne kaip žinia tokia baisi:
Penki lavonai gatvėje guli,
Veidai pažįstami visi.*

*Išniekinti karžygių kūnai,
Mušimo dėmės ant veidų.
Jų pagalvė — grindinė plytų
Ir saujelė kruvinų šiaudų.*

*Dieve, Aukščiausias, kam taip leidai
Karžygių kūnus iškamuot,
Krauju nulaistyt gatvių sienas,
Lavonais jų gatves nuklot.*

KO ATĖJAI

*Enkavediste, ko atėjai,
Kam mano tėviškę lankai,
Ar apsiaverkus aš tau graži,
Tu mano dalią grobi, veži.*

*Tu mano brolių raštavai
Ir į Sibirių išvežei,
Nužudei brolių žudyk ir mus,
Ramešne sažinė tau bus.*

*Išvežei plonas drobeles,
Močiutės margas juosteles,
Mano pačios verptų linų
Veži katiušoms dovanų.*

*Ar aš, tau stribai, nesakiau,
Kad bus vargelio tau daugiau
Kada tu šautuvą gavai,
Saudyti savųjų išėjai.*

*Stalinas davė tau batus,
Už kuriuos išdavei draugus.
Rubašką priedo dar dadės,
Kad būtum šuo — enkavedė.*

IR KADA

*Po pusnykus braidau, sniego kalnus matau,
Pasiilgau laisvosios tėvynės.
Kada ir kada mūs šalelė bus laisva —
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?*

*Su alyvų žiedais ir vaikučiais mažais
Mus išvežė į šaltą Sibyrį.
Kada ir kada mūs šalelė bus laisva —
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?*

*Automatas sunkus slepia jaunus pečius —
Ir kada mes stosim kovoti.
Ir kada ir kada mūs šalelė bus laisva —
Ir kada mes sugrįšim tėvynėn?*

*Kai Maskva sudrėbės, penkiakampė subyrės,
Tik tada, tik tada mūs šalelė bus laisva
Ir šalelė bus laisva —
Ir tada mes sugrįšim tėvynėn.*

G. Jakubonis

Paminklas Pirciupio aukoms

KERTINĖ PARASTĖ

DVASIOS TURTŲ KONTRABANDA

Efektinė sensacija kultūriname pasaulyje buvo Pasternako romano rankraščio išvežimas į laisvusius Vakarų. Čia jį pasitikę Nobelio premijos laurai ir autorių, ir knyga, ir pati kontrabandos veikla dar labiau išpopuliarino, įjungdami jį jau ne vien literatūrinėje vertybės, bet ir politinėje aktualijoje. Ir žmogiskais maizumais, ir aštrus kritiko žvilgsnis, ir šaltojo karo strategija suvirė bendrame kačiū. Ir negalėjome pasakyti, kad viralas būtų išėjęs bloges. Žinoma, mums būtų mieliau, kad šis viso pasaulio ragautas patiekalas būtų buvęs gamintas lietuvių ir pagai lietuvišką receptą.

Sklinda žinia, kad viena lietuviškoji New Yorko leidykla jau turi savo rankose rankraštį, gautą iš Lietuvos. Tegų šis romanas ir nepasiektų, kaip Pasternako, Nobelio premijos garbės, bet jis mums lietuviams vis tiek bus dideli naujiena, prasiveržusi pro terorą, baimę ir riziką.

Tačiau ir šalia didelio Pasternako nuotykių mes lietuvių galime jaustis nemažiau dideli. Gal būt net dar didesni krikščioniško gyvenimo sklaidos ir aukos prasme, žvelgiant į snieguotas Sibiro tundras, kuriose pirmą kartą nuo pasaulio sukūrimo įsmeigiamas kryžius. Įsmeigiamas ant lietuvių kankinio kapo.

Galime tikrai mes visi didžiulis lig šiol dar neturintią sau lygaus pavyzdį keturių lietuvių Sibiro maldaknygė, seniai jau pasklidusia už lietuviškojo pasaulio ribų svetimosiose kalbose. Maldaknygė tik ką išleista olandų kalba keturių šimtų tūkstančių egzempliorių tiražu. Tai mažutė didelės maldos ir didelės kančios knyga. Mums, lietuviams, yra mielas jos papildymas krikščioniškoje katalikiškoje tautos. Tai milžniško masto mūsų tautinio reikalo garsinimas.

Laisvės kovos talkininkų prasme ši maldaknygė tikinčiajam tačiaus reiškia daugiau negu tik žemiškoji politinė ar kultūrinė propaganda. Jei gu tikima maldos galia, tai ši maldaknygė milijoninio katalikiško pasaulio rankose ir širdyse virsta galinga meilės peticija Visagaliui lietuvių tautos laisvės kovoje. O laiku tekmeje, tautų likimą sprendžiant, dangaus talka mums nėra vien tik tušti žodžiai.

Kalbėjome tik apie individualių dvasios turtų kontrabandą iš anapus geležinės uždangos. Galėtume manyti, jog suminėti faktai vaizduoja tik paskirų dvasios galiūnų stiprybę visuotinio teroro aki-vaizdoje. Gal pilkasis žmogus, pilkasis lietuvis tėvynėje jau yra seniai resignavęs prieš totalinį blogį, tardamas: man vis tiek pat?..

Ačiū Dievui — tuo pilkuoju lietuviu tauta gali didžiulis net labiau, negu kai kuriais iš okupanto malonės tarimaisiais „intelektualais“, toli gražu nekalbančiais savo tautos vardu.

Šia proga užtektų tik pažvelgti į žodinės kūrybos nuotakas, einančias iš lūpų į lūpas skersai ir išilgai per Lietuvą. Tai anoniminė kūryba. Tai vaidilų ir liaudies dainų bernuželių tradicijos pratęsimas į skaudžią dabartį. Ir tai yra tikrasis liaudies balsas — tautos balsas. O tas balsas yra mirtinai nepalankus okupantui. Gi šis balsas ir yra tikrasis rezistencinės tautos dvasios veidrodis.

Šios naujosios tautosakos pavyzdžių įvairiais keliais laisvame pasaulyje jau gauta nemaža. Visi tai buvo partizanų dainos ir kita panaši heroiškoji medžiaga. Tačiau šia ddybės gyvenime kartais nestokoja ir menkystos. Šiam paslapyje sau dinamą naujai gautą žodinę kūrybą rašome aną žiaurą tėvynės dabartį vaizduoja nuogai višepusiską, nei kiek nepagrįžtą ir toli gražu nelinksmą. Bet ten ir judžiausioji situacijų neparandama humoro, besiraiskančio panieka priešui. Ten ir kupletas, paasytas šitokioje beviltiškoje situacijoje, liudija tautos dvasios stiprybę net daugiau, negu iškilmingoji odė.

Gai būt, visa šia kūryba ir neturi aukštos ir ypatingos literatūrinės vertės. Ne literatūros žinovų ji ir kurta. Bet ji visada liks lietuvių tautai brangi, kaip paprastos, bet vergijoje nepalūžusios lietuvių sielos tiesioginis išsakykimas. Tai tiesiog intuityvus krūtinės rusiškojo slogučio, rusiškojo gyvenimo būdo ir rusiškos formos kūrybiniame tautos reikšmes. Net ir individualiosios (ne tautosakinės ar tautodailinės) kūrybos barose apšėliai užtikame tų gyvųjų lietuviškos dvasios bruožų, gal sąmoningai, o gal tik intuityviai menininko ryškinamų. Sakysim, kai mes stebime vokiečių išžudytiems pirciupiečiams dabar pastatytą paminklą, mes regime tik pakartotą modernistinėje sprendime senąją lietuvių dievdiebių Madoną, kenčiančią, rūsčią, bet nepalūžusią. Ir ar ji nėra šito atveju visos dabartinės Lietuvos simbolis. Iš Pirciupio tragedijos okupantai stengiasi padaryti didelį dalyką savo propagandai. Pagal juos atrodo, kad pirciupiečiai visi buvo bolševikai ir visi raudonieji partizanai. Tuo tarpu kur dar galėjo reikštis likusių gyvųjų šio kaimo gyventojų vala, ten jie savo brangiųjų atminimui pastatė ne kokią raudoną žvaigždę, bet bendrose žuvusių kapinėse išdygo trys milžiniški lietuviški kryžai (žūr. Liet. Enciklopedija, XXIII t. 35 p.1.), lyg visos tautos atsakas: In hoc signo vinces!

K. Br.

J. Zikaras

Laisvė

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS SKYRIUS

Redaguoja J. Plačas, 7045 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

ATŽALA IŠ CICERO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KAMIENO

D. BRAZYTĖ - BINDOKIENĖ, Chicago, Ill.

Šiame nuostabiame amžiuje labai paplitęs paprotys rinkti gražiausius iš gražiausių, geriausius iš geriausių, ar tai būtų automobiliai, merginos, knygos, ar, net pagaliau, aviniai gyvulių parodoje. Niekur neapšaukama be tinkamų įvertinimų.

Lietuviškame pasaulyje ypatingomis premijomis atžymiškos knygos. Vienoms skiriamos tūkstantinės, kitoms šiaip garbingi titulai, trečios turi pasitenkinti tik kritikų "pipirais", tačiau, jeigu kas paklaustų, kuri šių metų knyga būtų artimiausia ir maloniausia lietuvių širdžiai, virš visų romanų, apysakų ir poezijos rinkinių, iškilų kukli knygelė "Atžalos" vardu. Tai Cicero Aukštesniosios lituanistikos mokyklos metraštis, penkeriems gyvavimo metams atžymėti.

Nuo idėjos iki abiturientų...

"Atžalos" puslapiuose telpa visa mokyklos istorija nuo nedrąsios idėjos Cicero L. B. valdybos širdyse iki paskutiniosios abiturientų laidos. Puslapių pat pat margoja gausybė nuotraukų iš mokyklos gyvenimo, mokytojų, mokinių fotografijos. Savo gilią mintis ten dėsto Sv. Antano parapijos klebonas prel. Albavičius sveikinime mokyklai. Jis mielai sutiko atverti klasių duris mokiniams, nuoširdžiai rėmė ir globojo mokyklą, kad, jo žodžiais tariant, "parapija, kuri iš Sv. Sosto malonės yra tautinė, neliktų nebylė be lietuvių kalbos, neliktų kurčia be savo tautos reikalų supratimo ir be jausmo, Lietuvos kančių atjautimo" (psl. 7).

Trumpesniais ar ilgesniais straipsneliais mokyklos veiklą, įsikūrimą, tikslą aptaria bei ją sveikina suaktyvų progą: J. Tamulis, L. B. Centrinės švietimo Tarybos pirm.: dr. Zenonas Ašoklis, Antanas Zailskas, L. B. Cicero apyl. atstovas švietimo reikalams; tėvų komiteto vardu Ignas Kazlauskas; mokyklos direktorius kun. P. Patlaba, kuris linki, jog "kiekviena šeima suprastų, kad šitokia mokykla yra lietuviškos bendruomenės medelinas, kuriame auga ir bręsta būsimieji bendruomenės vadai. Jų rankose, jaunoje širdyse ir protuose mūsų tautos ateities planai ir testinimas" (psl. 15).

Pirmasis mokyklos direktorius prof. kun. Pijus Dambrauskas veda skaitančiuosius Vargo Mokyklos keliu, dažnai skaudžiu, kliūtingu, bet kupinu pasiryžimų ir laimėjimų. Tas kelias, pradėtas prie motinos ratelio, kaimo "daraktorių", nepriklausomos Lietuvos kūrimosi sunkumų, visokio plauko okupanto trukdymų, pagaliau atvingiavo į tremties stovyklą ir Dėdės Samo laisvą žemę.

Visuomeninė veikla ir tradicijos

Šio leidinio redaktorius Česlovas Grincevičius nepagalėjo darbo, rūpestingai paruošdamas mokyklos istoriją, trum-

pais, tiksliais skyreliais supažindindamas skaitytoją su mokytojais, dėstomaisiais dalykais, mokiniams, mokyklos veikla klasėse ir už jos ribų. Prasmingomis iliustracijomis knyga apipavidalino dailininkas Algirdas Kurauskas, suteikdamas leidiniui malonią išvaizdą.

Cicero Aukštesniosio Lituanistikos mokykla nepasitenkino tik keletu valandų šeštadienį rytais, bet stengėsi duoti mokiniams visuomeninį auklėjimą, pratinti prie lietuviškos veiklos ir dėstomuosius dalykus pritaikyti praktiškai gyvenimui. Mokiniams buvo rošiami parengimai, suėgomis vadinti, kada "kuriam nors mokiniui vadovaujant, kiti dailininkai, skaitytojai, referatai, skambina pianinu arba groja akordeonu, o paskui pažaidžia ir pašoka" (psl. 29). Platesnei publikai mokykla pasirodydavo bent pora kartų metuose viešose vakaruose, kurių programos atlikdavo patys mokiniai, talkininkaujant menininkams iš Chicago, Cicero ir kitų vietovių. Nelikdavo nepaminėta nei viena Tautos šventė ar Motinos diena. Moksleiviams taip pat buvo organizuojamos išvykos į Chicago miesto muziejus, užmiestį miškelius, zoologijos sodus.

Mokytojai stengėsi, kad gražiosios Lietuvos mokyklų tradicijos rastų vietas ir šeštadieninėse vargo mokyklos mokinių tarpe. Todėl "čia buvo žinomi šimtadieniai, abiturientų raktų perdavimas septintokams, klasių auklėtojai, mokytojų ir mokinių apsilankymai vienu pas kitus" (psl. 31). 1959 metais dar prisidėjo viena tradicija — tai pereinamosios dovanos — paveikslų perdavimas geriausiai besimokančiai klasei. Paveikslą, kuriame išdėstyta lietuviškas vaizdelis, dovanavo mokyklos mecenatas Juozas Gribauskas.

Atžalynas žygiuoja

Tačiau bene įdomiausi ir patraukliausi tame 80 puslapių

J. Trišys

Grijant

metraštį paskutiniai 30 psl., pavadinti Atžalyno vardu. Čia mes matome gyvą mokyklą, jos mokinius. Atrodo, jog metraščio redaktorius čia norėjo visus mokinius padaryti kuo ne rašytojais, ištraukti kokį rašinėlį, o dailininkas — menininkais. Aštuntokai prisipažįsta, kad jau jie patys įsitikino, jog lietuvių kalba tikrai yra graži, kad ją reikia gerai mokėti, kad būti lietuviu yra pasididžiavimas. Vėl tie patys aštuntokai dėsto, kodėl reikia mokytis Lietuvos istorijos: "Nors istorija mokslas apie praeitį, bet padeda suprasti dabartį ir numatyti ateitį" (M. Burbaitė), "Sykį girdėjau Lietuvos konsulą Daužvardį sakant, jog mes kiekvienas turim būti Lietuvos reprezentantų, ambasadorium. Kaip mes galėsime būti tokiais reprezentantais, jei nežinosime, ką mes reprezentuojame?" (T. Pautienūtė).

Septintokai užimti vasaros atostogų būdingesniais prisiminimais ir pasakoja savo nuotykius. Pačių jauniausių, penktokų, trys atstovės debiutuoja poezija. O tarp jų minėtų ir nemintų rašinių daugybė, keletas dešimtyų, mokinių iliustracijų: grafikos, tušo, teptuko, popieriaus karpinių ir kitokių darbų. Čia lietuviškos sodybos

medeliai, ornamentai, kopytstulpiai, literatūros iliustracijos ir kt. Tie mokinių rašiniai ir piešiniai ir yra brangiausias mokyklos laimėjimas. Juk iš to matome mokyklos darbo vaisius, matome, kokios naujos jėgos auga, bręsta ir teikia vilčių.

Sviesus rytojus ar atsivėsinimo žodis prie kapo?

Besikaitant ir besidžiaugiant šiais mokyklos pasiektais laimėjimais, skaitytoja netrunka apimti ir aistrus liūdesys. Lyg raudonas brūkšnis driekiasi per visus mokslo metus didelis mokinių skaičiaus mažėjimas. Mokykla darbą pradėjo su 68 mokiniams, o 1961 pavasarį teliko tik 27. Nejaugi šį, taip kruopščiai išleistą, knygėlę bus kartu ir atsivėsinimo žodis prie mokyklos kapo? Savaimė aišku, kad retas vaikas savą noru kelsis ankstyvą šeštadienio rytą ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda. 2047 W. 67 Pl. WA 5-8062

peržvelgti "Atžalos" gale sudėtas pačių mokinių darbus, perskaityti jų rašinius. Mokyklinio amžiaus jaunuolis dar neišmokęs veidmainiauti, kalbėti nuvalkiotais, standartiniais žodžiais, jo pasisakymas apie savos kalbos žinojimo būtinumą, Lietuvos istorijos įdomumą, plaukia iš atviros širdies. Baigusieji lituanistikos mokyklą yra dėkingi tėvams, vertusiems ją lankyti. Jie jausiasi gavę iš mokyklos tai, kas būtina reikalinga apsišvietusiam, moderniam inteligentui, ko amerikietiškos mokyklos taip dažnai nesugeba duoti. Argi būtų tokie kietasprandžiai, siaurų pažiūrų tėvai, kurie dėl poros valandų patogumo atsisakytų savo vaikams leisti pasisidaryti prie lietuviškos kultūros ugniakuro?

• Balandžio 1-jai numatomas išleisti juokų laikraštis, kuris vėliau virs ir periodiniu. Ta mintis kilo humoro vakare spalio 29 d. prie humoristų stalo. Iniciatyvos imasi žinomas fejtonistas, humoristas poetas Stasys Laucius - Stela. Talkininkaus: dr. Aliūnas, Vl. Ramojus, Alb. Valantinas, D. Brazytė - Bindokienė, J. Minelga, J. Ignatonis ir kt. (jv.)

STIRBIS FUEL OILS

Aliejus virtuvei ir krosnims
"Geresnė ir pigesnė alyva"

Tel. HEmlock 4-6264

PETRAS STIRBIS

6741 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV RADIAL, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimai, taisymai, sek. uždarai

TELEVIZIJAS
paprastai ir spalvotais nebrangiai tal. sau. U2 patarnav. vietoje \$2.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyv. Pigios paveikslėlių lempos.
J. M. I. G. L. I. N. A. S.
2549 W. 68th St., IL PR 6-1063

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8062

BLUEFIRE OIL CO.

DR 3-3683
(24 VAL. TARNYBA)
Zemos kainos, greitas ir sąžiningas patarnavimas
Atstovas V. DOBA, HE 4-5880

LIONE JODIS

dainuoja

"MANO LIETUVOS

PRISIMINIMAI"

Solistė Lionė Jodis

MARLBORO RECORDS su pasididžiavimu pristato Jums nuostabų LIONE JODIS balsą puikiame albume "MANO LIETUVOS PRISIMINIMAI".

Albumą taip pat galima gauti visose Lietuvių Radijo stotyse.

Marlboro Records
139 East 33rd Street
New York 16, N. Y.

Alex Mathews
256 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

ALBUMO KAINA \$4.98

Nuolaida duodama didesniems užsakymams.

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) Yards 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)

Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois

Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

(SAMPLE) BALDŲ PAVYZDŽIŲ IŠPARDAVIMAS

SUTAUPYSITE 50% AR DAUGIAU ANT VISŲ PAVYZDŽIŲ: MIEGAMOJO BALDAI, SALIŲ BALDAI, MATRACAI, STALAI, (DINETE) VIRTUVĖS BALDŲ KOMPLEKTAI ir kt.

Stai keletas pavyzdžių:

\$599.00 vertės Miegamojo komplektas.		Dabar tik \$288.00
\$599.00 vertės Sectional sofa		" " \$299.00
\$79.95 vertės suklamos kėdės		" " \$34.00
\$79.95 vertės gilios kėdės		" " \$28.00

Stanley Krukas maloniai sutiks visus senus savo klientus ir draugus.

SOUTHWEST FURNITURE CO.

6200 South Western Avenue. GR 6-4421 ir RE 7-6221
CHICAGO 36, ILLINOIS

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliktumų nuo pragyvenimo pinigų taupyti kas savaitę.

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi sutaupę pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

4 1/4%
METINIS
DIVIDENDAS
mokamas visoms
santautoms

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

Automobiliams vieta greta mūsų įstaigos

PATIKRINKIT AUTOMOBILĮ PAS PRITYRUSIUS MECHANIKUS

VISŲ FIRMŲ AUTOMOBILIŲ STABDŽIŲ (Relings) nuo \$14.95 iki \$17.95
TRANSMISIŲ PERDIRBIMAS (OVERHAUL) DARBAS \$50.00

MOTORO PAGRINDINIS REMONTAS, "BODY WORK" IR DAZYMAS

KIEKVIENTAS DARBAS GARANTUOJAMAS 90 DIENŲ.

Parduodame įvairių firmų 1955—1960 m. automobilius gerame stovyje ir su garantija

WESTERN AUTO SALES & SERVICE (LIETUVIŲ MONE)

4318 South Western Avenue
Telefonas — Lafayette 3-1790

Baigiamas naujas Standard Federal namas

Turtas \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board

JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaro.

STANDARD
FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

HEKTORAS BERLIOZAS

ANTANAS NAKAS

Sunkiai įkandamas

Hektoras Berliozas, genialus prancūzų kompozitorius, yra viena iš įdomiausių 19 šimtmečio asmenybių muzikos pasaulyje. Mūsų visuomenei jis mažai žinomas dėl daugelio priežasčių. Jo simfonijoms išpildyti reikalingas nepaprastai didelis orkestras, chorai, vargonai ir dažnai — solistai. Todėl ne kiekvienas eilinis simfoninis orkestras pajėgus jo kompozicijas išpildyti. Tam reikia ypatingų sąlygų ir pasirušimo.

Kompozitorius ir kompozitoriai

Triukšminga praėjusių dienų garbė supa Berliozą asmenybę ir jo darbus. 19 šimtmečio pradžioje jo triumfalinės kelionės su koncertais Vokietijoje, Anglijoje ir Rusijoje muzikos pasaulyje sukėlė daug įvairių nuomonių ir diskusijų apie naujovę, kurias Berliozas įvedė į simfoninį orkestro sastatą. Tik savo tėvyneje Prancūzijoje jis ilgai nebuvo pripažintas. Kompozitorius Balakirevas jį vadina vieninteliu Prancūzijos genijumi. Smuikininkas Paganinis paskelbia jį Beethoveno įpėdiniu ir už simfoniją "Heroldas Italijoje" su viola obligato skiria jam 20,000 frankų premiją. Šumanas stebisi jo genialumu, vadindamas jį nuotykių ieškotoju muzikos pasaulyje. Wagneris ilgai nenorėjo jo pripažinti ir pagal savo užsispyrusį būdą su panika atsliepėdavo apie Berliozą kompozicijas, visai jų nepažindamas, nors ir gerai suprato Berliozą genijų. Tačiau kartą, sutikęs Berliozą Londone, su asaromis akyse puolė į jo glėbį, o vėliau, atsipeikėjęs, savo veikale "Opera ir Drama" be gailesčio vėl suniekino Berliozą kūrybą...

Pasaulinė garbė

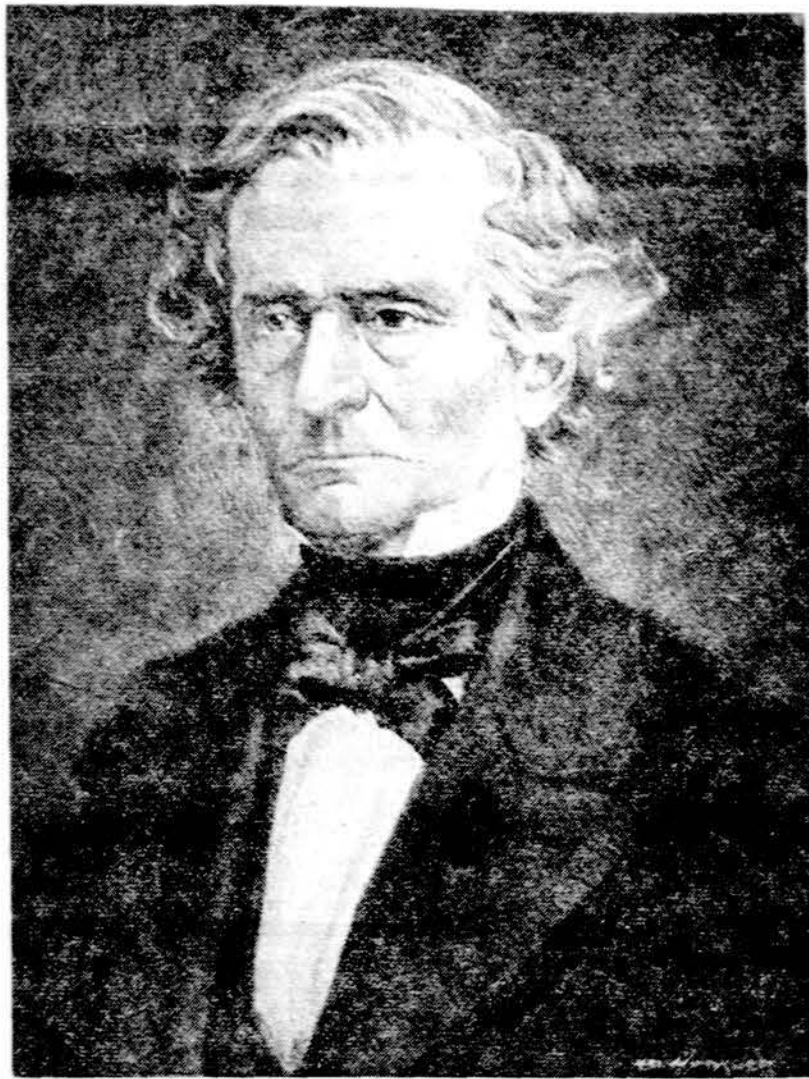
Berliozą kompozicijos paplito po visą pasaulį. Dabartinio laikotarpio didžiųjų simfoninių orkestrų dirigentai Stokowski, Walter, Leinzdorf, Monteaux, Solti von Karajan, Ormandy, Munch ir jau mirę — Toscanini, Metropolis, Beecham, Furtvangler savo simfoninių koncertų programose su pasididžiavimu įrašydavo ir gyvieji dirigentai įrašo Berliozą kūrinius.

Daug veikalų muzikologai ir muzikos kritikai pašventė Berliozui ir jo kūrybai. Apie jį kalbama ir rašoma dar ir šiandieną.

Beethoveno ir Wagnerio gyvenimas buvo kaip didelės, sriautos upės tekėjimas. Berliozas gyvenimas ir kūryba kitokia. Jo genijus išsiveržęs trumpam laikui, kaip bengališka ugnis, apšvietė visą nakties dangų ir laipsniškai vėl greit užgeso. Pabandykime sustoti ir pažvelgti į tą nuostabų, trumpą žerėjimą.

Reformatorius

Žymiausias Berliozą veikalai: "Fantastinė Simfonija" (epizodas iš menininko gyvenimo), simfonija "Heroldas Italijoje", opera "Benvenuto Cel-

Hektoras Berliozas

Dail. Ed. Winkler

lini", dramatinė simfonija "Romeo ir Julija", koncertinė opera "Fausto Prakeikimas", "Triumfalinė Simfonija", "Te Deum", "Requiem" ir kitos mažesnės kompozicijos.

Berliozas laikomas simfoninio orkestro reformatorium. Instrumentų skaičių orkestre jis padidino dvigubai, kai kuriais atvejais net trigubai, palyginus su Beethoveno ar Wagnerio laikų orkestru. Į orkestro skambesį įvedė daug naujų niuansų. Pavyzdžiui: "Requiem" dalyje "Hostias et preces" neįprastą kombinaciją solo instrumentų fleitos ir trombono arba smuikų ir arfų. Gedulingoje simfonijoje įvedė du skirtingo sastato orkestrus ir chorą. "Te Deum" parašytas orkestrui, vargonams ir trims chorams. "Requiem" atlikti reikia simfoninio orkestro, keturių pučiamųjų instrumentų orkestro, supratu Berliozą genijų. Tačiau kartą, sutikęs Berliozą Londone, su asaromis akyse puolė į jo glėbį, o vėliau, atsipeikėjęs, savo veikale "Opera ir Drama" be gailesčio vėl suniekino Berliozą kūrybą...

teponas varžytų jo kūrybos polėkius ir komponavimo laisvę. 15 metų amžiaus tėvai jį išsiuntė studijuoti medicinos į Paryžių. Tenai, išgirdęs Glucko "Iphigenija Tauride", kurį padarė jam gilaus įspūdžio, visą dėmesį nukreipė į muziką. Iš konservatorijos bibliotekos parsinešė tos operos partitūrą ir išmoksta ją atmintinai. Dar mediciną bestudijuodamas, įstoja į Paryžiaus konservatoriją ir ten studijuoja harmoniją, kontrapunktą ir kompoziciją. Pradžioje užsidėgė komponuoti operas, tačiau

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gamybos laboratorijose. Daugelis receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasivėrimas ir išsivėrimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.

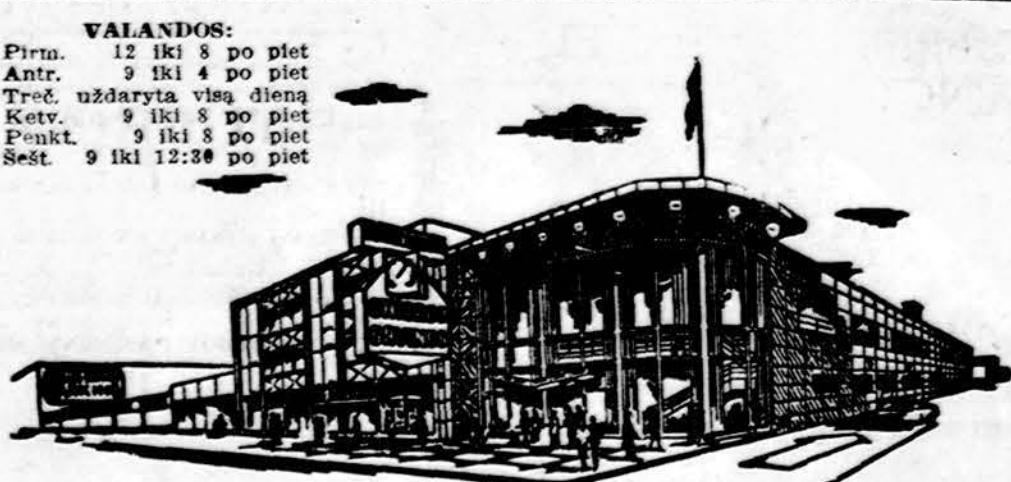
Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir patį naujausią ir vėliausią išsartą.

DARGIS DRUG STORE

CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacist
2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlack 4-6050

VALANDOS:

Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue Tel. — GROvehill 6-7575
Chicago 36, Illinois
JOHN PAKEL, Jr. — President
JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

jo operos Paryžiaus scenose susilaukia nesekmės. Tas pats likimas ištinka ir jo simfonijas. Jos ilgai lieka pasmerktos tylai. Savo lėšomis organizuoja keletą koncertų, kurie nepaisė, ir jaunas kompozitorius įbrenda į didesnes skolas. Dėl savo keisto būdo atmeta pasiūlymą dėstyti konservatorijoje, pasiteisindamas, jog nemoka skambinti fortepienu. Pasirenka geriau kompozitoriaus karjerą. Neturi lėšų pragyventi. Imasi rašyti straipsnius apie muziką, kurie Paryžiaus visuomenei padaro gilaus įspūdžio. Rašo ir muzikos kritikas. Tie straipsniai gilūs ir įdomūs net ir šių dienų skaitytojams.

Išvaizda ir būdas

Berliozas buvo vidutinio ūgio.

Juodi plaukai, aukšta kakta, tiesi nosis, plonos, suspaustos lūpos, žėrinčios keista šviesa akys suteikdavo jo veido išraiškai didelio švelnumo ir liūdesio. Gilus emociingas virpančias balsas skambėdavo aistringai, kai pašnekėjo objektas jam buvo įdomus. Šiaip labai santūrus ir uždaro būdo, kaip Čiurlionis.

Bastūniško gyvenimo aistra

Iš savo kalnuotos tėvišės apylinkių Dauphine paveldėjo aistrą keliauti, kopti į kalnus ir meilę bastūniškam gyvenimui. Jo šiaip tvirtą sveikatą palaužė nuolatinis bastymasis per lietu, nakvojimas laukuose lyjant ir snigiant. Bet šiame tvirtame kūne gyveno liguista siela, nuolat kankinama meilės ilgesio. Jo didžiausias troškimas buvo mylėti ir būti mylimam. Jis nuolat gyveno išvaiz-

SIUNTINIAI LIETUVA

Jau dabar siųskite
KALĖDOMS!

DEL GARANTUOTO PRISTATYMO KREIPKITES Į CENTRAL PARCEL SERVICE

PAGRINDINĖ ISTAIGA:
220 South State Street
Tel.: WA 2-9354
NAUJAS SKYRIUS:
2618 West 63rd Street
Tel.: WA 5-2466

Atvykite ir apžiūrėkite mūsų gausų pasirinkimą prekių dovanoms.

JAU 15 METŲ
PRISTATOM SIUNTINIUS
LIETUVA
— VISADA LAIKU!

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
NOVEMBER — LAPKR. 9, 10, 11 D. D.

ASBASH URALT IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	\$4.98
IMPORTED CRUSADER'S BRANDY. 10 YR. OLD	Fifth	\$3.19
SKAIDRIOJI VODKA 80 PROOF	Fifth	\$2.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
WEE BURNS IMPORTED SCOTCH WHISKEY	Fifth	\$3.69
IMPORTED 8 YR. OLD CANADIAN WHISKEY.	Fifth	\$3.98
PHILADELPHIA BLENDED WHISKEY Full Quart		\$3.59
PRIOR BEER Case of 24—12 oz. cans	Case	\$3.98
IMPORTED SPANISH WINES CREAM SHERRY, AMONTILLADO, COCKTAIL SHERRY	Fifth	.98¢
SOUTHERN COMFORT	Fifth	\$3.98

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prieinamiausias sąlygas paskolų applicantams ir apdrausto patarnavimo taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje.

Taupytojų patogumui: naujaisi įrengimai, du dideli kiemai automobiliams (vienas įvažiuojamas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigų taupantiems nariams.

KVIECIAME!

Current Dividends up to 4 1/4 %

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Avenue Tel. — GROvehill 6-7575

Chicago 36, Illinois

JOHN PAKEL, Jr. — President

JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

DRAGAS, šeštadienis, 1961 m. lapkričio mėn. 11

5

duotos meilės šešelyje. Fantastai, mažai pažįstas gyvenimo realybę, mylinčioje motery nepastebėdavo ydų. Jis buvo išmylejęs pačią meilę ir pasimesdavo savo vizijų ir svajonių pasaulyje.

Į Paryžių atvyksta dramos aktorė Henrieta Smithton, kuri čia vaidino Julijos ir Ofelijos (Nukelta į 6 psl.)

MOVING

F. KASPARAS

Vietoje ar toli — patyrusių sąžiningas, svarus patarnavimas
TO 3-1262 Cicero, Illinois

KVIECIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.
KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero 50, Ill.
JUOZAS P. GRIBIAUSKAS, sekretorius
Tel. Bishop 2-1397

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMAS

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto. Vakarų kalba: kasdien nuo antradienio iki penktadienio 7-8 val. vakaro.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 102.7 mg. FM
Tel. HEmlack 4-2415
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

DAINA CO

Sav. inž. A. Semėnas

PARDAVIMAS-TAISYMAS

3321 S. Halsted St. — CL4-5665
Atd.: 9-6. pirm.-ketv. 9-9. Sekm. užd.

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR
AUKSTOS RĖSIES FOTOGRAFIJOS
MCSU SPECIALIABE.
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

MOVING

Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų

A. VILIMAS

3415 S. Lituania Ave.
Tel. FRontier 6-1882

Remkit dien. "Draugą"

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. \$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STU., RAMBLER, BUICK \$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON \$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD \$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC \$19.95

Zemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulinis stabdžių sistemos taisymas (cilindrai, vamzdeliai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prospect 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30, kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v.
Sekmadieniais abi krautuvės atidarytos nuo 12 iki 5.
Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidara tik 6211 South Western Ave. krautuvė.

KVIECIAME APLANKYTI NAUJAS PATALPAS!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4 %
NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario mėn. 1 d., 1960 m.
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p. p.
SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta.

BILETAU GAUNAMI ŠIOSE VIETOSE:

BRIDGEPORT — Daina Television Co., 3221 S. Halsted, CL 4-3665.
MARQUETTE PARK — Baitys Brazdionis, 2646 W. 71 St. PR 8-5374.
TOWN OF LAKE — Kazys Prismanas, 1805 W. 46th St. LA 3-3085.
CICERO — St. Anthony Savings & Loan Assn., 1447 S. 49th St. TO 3-8131.
WEST SIDE — Mutual Federal Savings & Loan Assn., 2202 W. Cermak Rd. VI 7-7747.
BRIGHTON PARK — Simaitis Realty, 2737 W. 43rd St. CL 4-2390.

Vyčių Choro Koncertas - "Tegul vėlei žydi Lietuva"

SEKMADIENĮ - LAPKRIČIO 12 D., 1961 M.

Jėzuitų Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Avenue

Choro dirigentas — FAUSTAS STROLIA; Solistai — PRUDENCIJA BICKIENĖ ir ALGIRDAS BRAZIS. Akompanuos JONAS BYANSKAS

BILETAU:

Rezervuotos vietos \$3.50
Balkone \$2.50
Salėje \$2.50 ir \$1.50
BILETAU STUDENTAMS:
Balkone \$2.00
Salėje \$1.00

Pradžią — 2:30 val. popiet

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti. RENGĖJAI

HEKTORAS BERLIOZAS

(Atkelta iš 5 psl.)

rolę Šekspyro veikaluose. Ar tai buvo Julija ar Ofelija, kurią jis įsimylėjo, jis ir pats gerai nenusivokė, tačiau aktorės vaidybą ji paverė. Jis nori ją vesti, bet Henrieta, apsvaiginta pasisekimo, atmeta jo pasiūlymą ištękti. Daug naktų ir dienų Berliozas blaškosi ir klajoja po Paryžiaus apylinkes be tikslo, be poilsio, be prasmės, kol nuovargio apimtas krenta apsnigtame lauke, užšalusios Senos upės pakraščiuose arba ant stalo, kurioje nors nuošaliojoje Paryžiaus kavinėje.

Seimos tragedija

Po penkerių metų Henrieta Smithton vėl sugrįžta į Paryžių. Praėjo aktorės garbė, išblėso jos gražios akys. Paryžius ją pamiršo. Šį kartą Henrieta priima Berliozą pasiūlymą ištękti. Pagalios svajonės apie Ofeliją ir Juliją išsipildo. Kas ji tokia tikrumoje buvo? Patraukli, bet šalta anglė, nesuprantanti Berliozą asmenybę, tačiau, tapusi jo žmona, mylėjo jį giliai ir karštai, manydama savo kasdieniškumo aplinkoje suvaldyti jo polėkius. Jie susilaukė sūnaus. Tačiau neilgai truko laimingas šeimos gyvenimas. Berliozas įsimyli mažai talentingą ispanų dainininkę Mariją Ricio, turinčią maniją daužyti. Jis pameta savo žmoną ir Marijos Ricio ambicijai patenkinti varsto koncertinių agentūrų duris, kad sudarytų jai sąlygas koncertuoti. Vėliau abu išvyksta į Vokietiją ir Angliją koncertuoti. Jo tikroji žmona, įsivaizduota Julija ir Ofelija, palieka svetimame Paryžiuje vienisa be draugų. Ji paskęsta tyloje, prislęsta ligos ir paralyžiaus. Tokioje būklėje išgyvena aštuonerius metus. Berliozas irgi kenčia, nes jį vis dar myli ir jos galisi. Tačiau kokia nauda iš gallesčio, kad ir labiausiai skausmingos emocijos? Jis paliko Henrieta vieną kentėti ir mirti.

Po jos mirties jis veda Mariją Ricio, kurios išlaidumas įstamia jį į skolas ir neturtą.

Neparašytoji simfonija

Savo labai įdomiuose "Memuaruose" pamini dramatišką išgyvenimą apie neparašytą simfoniją. Jis jos neparašė dėl savo neturto. Pirmoji simfonijos dalis A-minorinėje tonacijoje subręsta jo sąmonėje. Jis pradeda komponuoti, tačiau vėliau susimąsto ir galvoja: "Jei aš parašysiu pradžią, reikės simfoniją užbaigti. Tai bus didinga kompozicija, kuri atims man mažiausiai keturius mėnesius laiko. Per tą laikotarpį negalėsiu rašyti muzikos straipsnių ir nieko neuždirbsiu. Baigęs simfoniją turėsiu parašyti orkestrui partijas, o vėliau reikės surengti koncertą ir vėl pasidarysiu didelių skolų. Ne, simfoniją turiu pamiršti!"

Kitą naktį aiškiai girdžiu simfonijos tąsą "Allegro" dalį. Dainuoja keleta temų. Didingą muziką girdžiu aussyse. Temos pinasi viena po kitos ir jų garsai susilieja į prasmingą visumą. Sirdis plaka vis dažniau. Kokia pagunda sėsti ir viską užrašyti! Auštantis rytas ir nuovargis jo sąmonėje visam laikui išblaško simfonijos pri-

siminimus. Jis jos niekad neparašo. Wagneris ir Beethovenas niekaip nepatyrė tokios kančios: neišreikštos didingos minties kančios. Berliozas vietoje jė būtų palenkęs savo vėlią ir sumanyti įvykdyti. Bet Berliozas buvo per silpnas, kad savo genijų palenktų muzikai.

Kartus gyvenimas

Berliozas genijus pasiekė žėnita, kai jam suėjo 35 metai amžiaus (gyveno 66 metus). "Fantastinė", "Triumfalinė" simfonijos, "Romeo ir Julija", "Requiem", "Te Deum" ir "Fausto Prakeikimas" iki šių dienų byloja mums apie šio keisto žmogaus gyvenimo būdą, jo džiaugsmus ir kančias.

Vėlesnis jo gyvenimas tapo dar kartėmis. Patyrė, kad tie, kuriuos jis mylėjo vienas po kito miršta: Henrieta, antroji žmona Marija ir tėvas. Teliko tik vienas mylimas sūnus, prekybinio laivo kapitonas, toks pat vienišas ir nelaimingas, kaip ir jo tėvas. Bet šis kažkur tolimose jūrose irgi mirė.

Visiškai vienišas

Dabar jis liko visiškai vienišas. Nebegirdi draugiškų balsų ir nemato mylimųjų veidų šypsenos. Tik šurpūs vienišumo ir rūpesčių duetas triukšmingos dienos laikotarpis ir nakties glūdimas skamba jo ausyse. Jis vėl pradėjo klajoklio gyvenimą. Klajoja per sniegą ir liūtį, užmigdamas iš nuovargio kuriame nors Paryžiaus gatvės kampe arba kapinėse. Nustoja tikėti Dievu ir amžinybe. Memuaruose rašo: "Viskas praėina. Erdvė ir laikas sunaikina grožį, jaunystę, meilę, garbę ir genijų. Niekybė gyvenimas ir mirtis. Viskas niekybė. Mylėti ar neapkęsti, džiaugtis ar kentėti, garbinti ar niekinti, gyventi ar mirti". Desperacijoje ieško paguodos. O! dar yra vienas šviesus spindulys. Prisimena jaunystės meilę — Stella montis. Esterlė jos vardas. Ji gyvena netoli Grenoblio, dabar jau sena moteris. Ji apima nenugalimas tro-

kimas ją pamatyti ir pasiguositi. Jis nuvyksta pas ją. Prisimindamas jos jaunystės grožį, tyliai žiūri į jos veidą ir ją dar myli. Nemato jos žilų plaukų ir raukšlėto veido...

Ne Wagnerio ir ne Beethoveno keliu

Koks liūdnas likimas! Praradęs tikėjimą, jo genijus mirda, kaip liepsna ant tuščio kapo. Koks skirtingas Wagnerio ir Beethoveno būdas. Tą pačią valandą, kai Berliozas praranda pasitikėjimą savimi, Wagnerio siela išlaiko savo didybės polėkius. Parsifalio muzikinė drama įsivertė, atsakydama kenčiančiam Amfortui palaimintais žodžiais: "Selig in Glauben! Selig in Liebe".

Arba Beethovenas — valdovas savo polėkių, troškimų ir likimo. Tragėškiausias savo

BENRUS, BULOVA, ELGIN, LONGINES IR KITOS BRANGENYBES SU DIDELE NUOLAIDA

Deimantai, Auskarai, Gražios apyrankėlės, Gintarai, Rankiniai laikrodėliai, Budelinkai (žadintuvai), Perlai, 14 kt. aukso kryželiai, Kašės, Servizai, Prosal, Toasteriai.

Lietuviški rekordai ir Albumai
Kaldros, Blanketai, Pagalvės

BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.

Tel. CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 11-5.
Budriko radio programos sekmdieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. — 2 v. iki 2:30 val. po pietų.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS!

SUKAKTUVINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI. PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo ir kitų medžiagų siuntinių artimiesiems Lietuva ir tolimajai Sibirią — už žemas kainas! Gavome specialią medžiagų patalms kaip vyru, taip ir moterų: Vėliūro, činčilos ir "needlepoint". Didelis pasirinkimas angliškių medžiagų vyru ir moterų kostiumams. Pagaminame užuolaidas. Ypatinai yra atpiginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmušalams.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patalpo. Automobilius galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje
Atidaryta kasdien įskaitant ir sekmdienius nuo 9 v. r. iki 5:30 p. p. Pirmadieniais uždaryta

gyvenimo momente, apkurtes, parašo 9-tąją "Džiaugsmo Simfoniją". Tur būt nei viena tvirta asmenybė negali susilyginti su Beethoveno tvirtumu. Jo plati vaizduotė siekė dangaus skliautus, kur šėlsta audra. Iki paskutinės gyvenimo valandos Beethovenas silpname kūne gyveno Prometėjaus dvasia. Ir dar mirties valandoje senas Prometėjus, siaučiant audrai ir žaibuojant prisikelia iš mirties patalo ir kumščiu grasina audrui...

Berliozas gyvenimo kelią su patalpa vienišumas, kuris dar labiau išryškėjo, kada jį visi apėmė. Jis vienišas Beethoveno, Wagnerio, Liszto ir Šumano gyvenimo laikotarpyje; vienišas savo uždarme muzikos pa-

nantį ir kviečia pabūti jų pavėsyje.

Naudojami:

1. "Memuarai" — H. Berlioz.

2. "Berliozas Gyvenimas" — Romain Roland.
3. "Berliozas Muzikas" G. Chase.

K. BUTKAUS ŽIEMINIAI ALUMINIJAUS LANGAI IR DURYS

SKAMBINKITE DIENĄ IR VAKARĄ — PR 8-2781 IR GR 6-1760

PProspect 8-9051

RITA

GROŽIO SALIONAS

2607 West 51st Street

Chicago 32, Illinois

Vėliausio stiliaus plaukų šukuosena, pusmetinis bei įvairių plaukų dažymas.

Pirmadienį uždaryta. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vak. Ketvirtadienį ir penktadienį pagal susitarimą.

Savin. Rita Dobilaite

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

(Licensed by NESHPOSILTORG)

Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminiams

i bet kuria SSSE daly.

Siuntiniai APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS —

— GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite, negu pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siuntiniams, pigiau negu bet kur kitur.

Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 3, N. Y.	39 Second Avenue	Tel. AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Ave.	Tel. DI 5-8308
Woodhaven 21, N. Y.	84-17 Jamaica Ave.	Tel. VI 3-1477
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel. GR 2-6587
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel. MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	W. Landis Av. (Greek Orthodox Cl. Bldg.)	
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel. FO 3-8569
NEWARK 3, N. J.	428 Springfield Ave.	Tel. BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn.	6 Day Street	Tel. LO 2-1446
PHILADELPHIA 23, Pa.	530 W. Girard Ave.	Tel. WA 2-4035
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel. HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio	2683 W. 14th Street	Tel. TO 1-1068
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel. SW 8-2868
GRAND RAPIDS, Mich.	606 Bridge St. N.W.	Tel. GL 8-2256
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel. VI 1-5355
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel. TO 7-1575
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel. BR 8-6966
CHICAGO 8, ILL.	3212 S. Halsted St.	Tel. WA 5-2737
Los Angeles 22, Cal.	960 S. Atlantic Blvd.	Tel. AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel. FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel. PL 6-6766
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant St.	Tel. CH 9-6245
BOSTON 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	Tel. LI 2-1767

* Vineland skyrius atidarytas penktad., šeštad. ir sekmdieniais

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIU kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y., 1530 Bedford Ave., cor. Lincoln Pl. Tel. IN. 7-6465 & IN. 7-7272
NEWARK, N. J., 312 Market St. Tel. MI. 2-2452 & MI. 2-1681 and BO. 9-6992
NEW YORK 3, N. Y., 78 Second Avenue OREGON 4-1540
PHILADELPHIA 23, Pa., 631 W. Girard Ave. PO 9-4507
ALLENSTOWN, Pa., 126 Tighman Street HENLOCK 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y., 558 Hudson Avenue BAKER 5-4210
LOS ANGELES 4, Cal., 107 So. Vermont Ave. DUNKIRK 5-6550
CHICAGO 22, Ill., 1241 N. Ashland Ave. HUMBOLDT 6-2818
BALTIMORE 31, Md., 1900 Fleet Street DICKENS 2-4240
DETROIT 12, Mich., 11601 Jos Campau Ave. TOWNSEND 8-0298
HARTFORD 6, Conn., 643-47 Albany Avenue CHAPEL 7-5164
SPRINGFIELD, Mass., 216-220 Worthington St. REPUBLIC 2-7163
JERSEY CITY, N. J., 303 Grove Street HENDERSON 5-6368
SOUTH RIVER, N. J., 46 Whitehead Avenue CLIFFORD 7-6320
SYRACUSE, N. Y., 1409 Genesee Street HARRISON 2-5386
CLEVELAND 13, Ohio, 1028 Kenilworth Ave. PROSPECT 1-0696

RELIGIJA NĖRA KLIŪTIS KŪRYBAI

• Modernioji literatūra ir krikščionybė. Šia įdomia tema iš spaudos išėjo prof. Martin Turnell veikalas: "Modern Literature and Christian Faith" (išleido The Newman Press, Westminster, Md., 69 pusl., kainą \$2.50). Tai visai naujas leidinys, pasirodęs rugs. mėn. pabaigoje. Įdomu, kad ši amerikiečių leidyklos knyga buvo spausdinta Londone.

Pirmame skyriuje autorius praveda paralelę tarp dabartinės ir viduramžių poezijos, ypač lyginamas Chauceris ir Nobelio laureato T. S. Eliot kūrybą. Antrame skyriuje jis sustoja ties iškilimu moderniosios literatūros, ypač prie Lawrence, Forster ir Virginia Woolf kūrybą, bet suminėdamas ir Zola, Poe, Rimbaud bei kitus.

Literatūrinės kūrybos ir religinės pasaulėžiūros sąveiką daugiau nagrinėja trečiame skyriuje, specialiai sustodamas ties Claudelio, Maupliaro ir Greene veikalais. Autorius pabrėžia, kad literatūrinio veikalo vertę apsprendžia ne rašytojo ideologija, bet jo kūrybinis pajėgumas, tačiau iš kitos pusės pažymi, kad kūrinys neišlieka be vienokių ar kitokių filosofinių prielaidų, nors ir nesąmoningai autoriaus į kūrinių įvedamų.

Prof. M. Turnell pabrėžia, kad religija jokių būdu nėra kliūtis autoriaus kūrybingumui. Autorius primena faktą — kai Andre Gide perskaitė Claudelio dramą "Satinio batukas", jis 1929 m. spalio 3 d. savo dienoraštin įrašė: "Sunku man būtų įtikėti, kad bet kurioje kitoje religijoje, kaip katalikybėje, Claudelio silpnybės būtų su tokiu lengvumu pražydusios." Tuo norima išryškinti Gide pažiūrą apie teikiamą kūrybos laisvę katalikybėje.

Iš kitos pusės autorius primena įvykį: kai prof. I. A. Richards pasveikino Nobelio laureatą T. S. Eliot, kad jis savo kūrinių "The Waste Land" pravedė "visišką atskyrimą poezijos nuo visų tikėjimų", Eliot atsakė: "Tai nesuprantama", tuo pažymėdamas ryšį tarp kūrybos ir tikėjimo.

Claudelį autorius vadina "baisiausiu" (prasmė — didžiausia) pirmo dvidešimto amžiaus pusšimčio Europos literatūros asmenybe. Pats Gide jį vadino "sukietėjusiu ciklonu". Savo "Satinio batuko" Claudelis bandė mažėjančių religinių įsitikinimų amžiuje duoti krikščioniško meno kūrinių. Rimbaud turėjo įtakos i Claudelį, parodydamas jam kelią iš "devyniolikto šimtmečio materialistinio kalėjimo", turėdamas įtakos ne tik i jo atsivertimą, bet ir i jo poeziją. Claudelis galingas savo emocijomis, bet nepriyęsta Eliotui savo intelekto gilumai.

Mauriac'as mėgsta aprašinėti nusidėjėlių pasaulį, parodydamas jiems švelnumo ir laikydamas juos aplinkos aukomis, linkdamas net i jansenizmą ir protestantizmą, laikantį, kad nupuolimas visai suardė žmogų.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBĄ IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apmatavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

GAZO APSILDYMO KROŠNIŲ IŠPARDAVIMAS:
SIEGLER, MONOGRAM, MOORE ir daugelio kitų firmų
nuo \$12.95 ir aukščiau

Specialus išpardavimas ištatytiems pavyzdžiams. 3-jų dalių Sectional svečių kambario komplektas ir 2-jų dalių svečių kamb. komplektai ir miegamiojo kamb. komplektai.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmą ir ketvirtą 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų.

Užduokite Sau
šiuos klausimus apie firmą, per kurią būtų geriau siųsti DOVANŲ SIUNTINIUS Į U.S.S.R.

- Ar firma yra patikima?
- Ar jos patikimumas įrodytas?
- Ar ji su didžiausia atyda supakuoja, išsiunčia ir paruošia dokumentus?
- Ar ji naudoja geriausią dėžę?
- Ar ši firma veikia ilgiau negu 25 metus?
- Ar tai yra oficialiai ĮGALIOTA firma?

Atsakymas visiems viršminėtiems klausimams yra TAIP, jei jūs siunčiate dovanų siuntinius per kurį nors skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut Street, Philadelphia 6, Pa. Phone: Walnut 5-3455	263 MARKET STREET NEWARK 2, N. J. PHONE: Market 3-1969
48 1/2 EAST 7th STREET NEW YORK 13, N. Y. PHONE: GRamercy 3-1785	3208 EASTERN AVENUE BALTIMORE 24, MD. PHONE: DI 2-2374
979 S. BROAD STREET TRENTON, N. J. PHONE: EXport 4-8083	6460 MICHIGAN AVENUE DETROIT 10, MICH. PHONE: Tashmo 5-7560
4102 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILL. PHONE: FRontier 6-6399	683 HUDSON AVENUE ROCHESTER 21, N. Y. PHONE: BAKER 5-5923
390 WEST BROADWAY SO. BOSTON 27, MASS. PHONE: ANDrew 8-8764	1213 ADDISON ROAD CLEVELAND 3, OHIO PHONE: UTAh 1-0897
346 THIRD AVENUE PITTSBURGH 22, PA. PHONE: GRam 1-3712	

SKUBIAI PRISIŪSKITE SIUNTINIUS MUMS, O MES JUOS KUO SKUBIAUSIAI PERSIŪSIME!

gaus prigimtį, likusią nepaję. J. Pautienius, V. Vizgirda, K.10.000 menu besidominčių. Pa-
gią be Dievo malonės. Mauria-
co ir Greeno nusidėjėliai yra
daug labiau įtikina, kaip jų su-
kurti šventųjų tipai, tačiau jų
kūryba žmogiškos nenužemina
iki instiktai besivadovaujan-
čios gyvulių bandos; vaizduo-
dami nupuolimus, jie ir duoda
suprasti, kad tai yra blogis,
Kiekvieniame puslapyje jie pa-
brėžia, kad žmonės, kokie blo-
gi jie būtų, turi nemarią sie-
lą; tie autoriai išryškina, kad
išganymas ar pasmerkimas yra
didžioji realybė pasaulyje.

J. Pr.

KRONIKA

• 30 lietuvių dailininkų meno paroda JAV ir Kanadoje bus suruošta iki š. m. pabaigos. Taigi 1961 metai bus praėję meno parodų ženkle. Daugiausia jų buvo Chicagoje, New Yorke, Bostone. Vieną ar kelios meno parodos buvo surengtos Baltimorėje, Clevelande, Detroite, Toronte, Montrealyje, Hartforde, Waterbury ir E. Chicagoje.

Po dvi ar daugiau meno meno parodas suruošė šie dailininkai: J. Bagdonas, V. Ignas,

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupsite perkami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kaledoms. Pinau užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

Tel. PR 6-8998

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois

LIETUVIŲ MOTERŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ

Marquette Fashions

ZOFIJA ir STASYS JURKŪNAI
2438 W. 63rd Street
Tel. HE 4-4321

GERIAUSIAS SIUNTINIŲ KELIAS Į LIETUVĄ
BALTIC INTERNATIONAL MAIL PARCEL SERVICE
(Seniausia lietuviška bendrovė Anglijoje). 421 Hackney Rd., London, E. 2, England.
Siunčiame siuntinius į Lietuvą, Rusiją, Sibirą ir kitas valstybes.
Medžiagas, Odą, Avalynę, Maistą, Gatavus rūbus, Siuvas, masinas, Akordeonus ir visą kitą.
Mes garantuojame, kad mūsų kainos yra žemiausios. Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĘ!
Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu
M.S. BATORY

Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų i Southamptono, Kopenhagos ir Gdynios Baltijos pakraščius (Lenkijoje) ir iš ten traukiniu arba automobiliu i visas Rytų Europos dalis.

Batory—tai modernus, be dūmų švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdvėmis kabinoms. Jūs pasidžiaugsite šiltu draugišku, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keliausius ir jiems padėti.

KALĖDŲ ŠVENTĖMS IŠPLAUKS
IŠ QUEBEC - Gruodžio 5 dieną

Dėl rezervacijų ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET TORONTO, CANADA

KAIP VEIKIA MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION BONUS TAUPYMO PLANAS?

Jeigu jūs norite saugiai ir kuo pelningiausiai taupyti savo pinigus, tai pasidėkite juos i MIDLAND SAVINGS bendrovės BONUS TAUPYMO SĄSKAITĄ, kurioje už jūsų pinigus mokamas aukščiausias dividendas.

Palyginimui duodame lentelę, kuri parodo, kaip auga \$10,000 padėtų kitur ir MIDLAND SAVINGS bendrovėje.

Mėnesiai	Bankai	Kitos Savings & Loan Assn.	MIDLAND SAVINGS BONUS PLAN
	Mokamas procentas 3%	4%	4 1/2% PLUS 1/2% BONUS
6	\$10,150	\$10,200	\$10,225
12	10,302	10,404	10,455
18	10,456	10,612	10,690
24	10,612	10,824	10,930
30	10,771	11,040	11,176
36	10,932	11,260	11,428
42	11,095	11,485	11,685
48	11,261	11,714	11,948
			\$12,161

Tuo būdu po 4 metų ant padėtų \$10,000 priauga procentų:
MIDLAND SAVINGS bendrovėje \$2,161
Kitose Savings & Loan Assn. 1,714
Bankuose 1,261

Pinigai padėti MIDLAND SAVINGS bendrovėje yra apdrausti Federalinės valdžios draudimo įstaigoje — Federal Savings and Loan Insurance Corporation ir išmokami kiekvienam pareikalavimui.

Taupykite ten, kur mokamas aukščiausias dividendas

MIDLAND SAVINGS and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL4-4470
August Saldukas Prezidentas

Kapitalas \$7,500,000.

ISTEIGTA 1914 METAIS

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th Street, Chicago 23, Illinois
Tel. CRawford 7-2126

Dešimts metų siunčia i Lietuvą siuntinius, kurie visi pasiekė adresatus ir nei vienas per mus siųstas siuntinys nėra žuvęs. Mes ir dabar siunčiame medžiagų ir maisto siuntinius, kurie gavėjus Lietuvoje pasiekia 100% ir labai greitai.

UŽEIKITE PAS MUS IR PATYS ĮSITIKINSITE

Darbo val.: Pirm. ir ketv. 9 iki 8 v. v. Antradi., trečiadi.,

JOHN W. PACHANKIS MONUMENTS
C. VITKAUSKAS-VITKUS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Didžiausias paminklas švediško juodo granito Chicago's apylinkėse

Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 v. ryto iki 5 val. popiet

GUŽAUSKŲ BEYERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2445 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštyms ir kitoms iškilmėms. Parūpina gėles ne tik laidotuvioms, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Petkus
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWnhall 3-2108-09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIOSKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON' SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyriumi

Moterų GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CLiffside 4-5665; 925-5988

Meilė dievų ir kvėpalų žemei

Egiptologė doc. Mariją Arcimavičienę-Rudzinskaitę prisiminus

MARIJA KASAKAITYTĖ, Chicago, Ill.

Siemet sukako 20 metų nuo istorikės egiptologės doc. Marijos Arcimavičienės - Rudzinskaitės mirties.

Nepriklausomos Lietuvos istorijoje jos renesanso laikotarpį, spalvingą asmenybę galėjomės ypatingą vietą užima egiptologė doc. M. Arcimavičienė, populiariai "egiptietė" vadinama. Visa savo išvaizda ir apsiuvinėjimu ji primindavo egiptietę. Smulki, tamsaus nepatrauklaus veido, ji vilkėdavo egiptiečių spalvų rūbais: ruda ir plytine.

Mokslininkė entuziastė, su gilia vidaus šiluma ir moterišku švelnumu, ji visa savo siela buvo atsidavusi mokslui. Baigusi aukštuosius mokytojų kursus Maskvoje, o vėliau Maskvos universiteto filologijos - istorijos fakultetą, ji specializavosi egiptologijoje.

Pasaulinė sensacija

Nuo 1922 m. buvo Lietuvos universiteto senovės Rytų istorijos docente. 1924 m. egiptologijos reikalais aplankė Egiptą ir 1922 metais atkasta faraono Tut Anch Ammono kapą (rašoma ir Tut-ankh-Amen) iš prieš 3,300 metų.

To kapo atradimas buvo anuomet pasaulio sensacija. Tut Anch Ammono kape buvo rastos nepaprastos vertės brangenybės. Visi to laiko iliustruoti žurnalai buvo pilni surašytų kape aukštinę daiktų atvaizdų. Puikus Tut Anch Ammono sostas buvo viso pasaulio nusistebėjimo objektu. O pomirtinė jauno, vos 28 metų, faraono kaukė iš aukso ir lapis lazuli priskaitoma prie vertingiausių pasaulio brangenybių. Tie radiniai metė ne tik naują šviesą į egiptologijos mokslą, bet darė įtakos anuo metu žmonių gyvenimui: jie paveikė madas, net statybą.

Paslaptingos mirtys

Pasaulis daug kalbėjo apie paslaptingas mirtis aštuonių mokslininkų, dalyvavusių to kapo kasėjimuose. Pats svarbiausias tos ekspedicijos iniciatorius lordas Carnarvonas greitai laiku paslaptingai mirė, mirė ir Kanados ir Prancūzijos egiptologai. Vyrai, kurie fotografavo faraono Tut Anch Ammono kapą, irgi mirė, skorpiono įgeltas. Tos paslaptingos mirtys sukėlė žmonių kalbas apie prakeikimą ir bausmę kiekvienam, kuris drįs brautis į amžiną faraonų viešpatiją.

Atsiti turtai

Tačiau štai, 1954 m. buvo surasti Egipte dar didesnės vertės turtas, kurių stebinanti paslaptis išaugojo tūkstančiai metų. Tiesdami kelią aplink didžiąją Cheopso piramidę, darbininkai atkasė faraono Cheopso "Saulės laivą" iš 2,900 metų prieš Kristų. Pagal egiptiečių tikybą, mirusiojo vėlė nuplaukdavo į aną pasaulį "Saulės laivu". Atkastas laivas iš prieš 5,000 metų išliko labai geram stovy su baldais ir kitais įrengimais.

Docentės knygos apie Egiptą

Doc. Arcimavičienė grįžus iš Egiptą ir Tut Anch Ammono kapo lankymas davė tam tikrą atspalvį jos gyvenimo būdai. Savo išpildžius iš kelionės Egiptą ir naujai atkasta faraono kapą ji įdomiai aprašė knygose "Tut Anch Ammono kapas ir Tebų paminklai". Be tos knygos iš Egipto istorijos, jos žymesni veikalai buvo: Egipto ieroglifai, Moters būklė senovės Egipte ir Dievų ir kvėpalų žemė.

Dovanota mumija lietuviškame bute

Doc. Arcimavičienė grįžus iš Egipto, Kairo universiteto profesorius už jos domėjimąsi egiptologija ir draugystės ženklą, atsiuntė jos vardu Kauno universitetui mumiją. Kadangi Kauno universitetas neturėjo vietos jai padėti, mumija paliko pas doc. Arcimavičienę, kuri tuo laiku gyveno mūsų bute.

Kai mumija buvo atgabenta, mūsų butas pakvipo balsavimo vaistais, nes ji, išgulėjusi keletą tūkstančių metų Egipte smėlyje, sudrėko kelionės metu per Viduržemio ir Juodąją jūras.

Tai buvo mumija jaunos, 16 metų, saulės dievo Amon Ra šokėjos, princesės Shemait. Mumija buvo įdėta į puikų sarkofagą, ant kurio buvo išpašyti jos gyvenimo vaizdai.

Doc. Arcimavičienės kelionė Egiptą ir jos mumija susi-

Ubangi genties stiliaus apikaklė buvo pademonstruota Paryžiuje. Ji padaryta iš vis didėjančių rėželių.

Kleopatra. — Po visokių vargų, nesklamdomų ir rimtos ligos, kurios metu aktorė Elizabeth Taylor vos neatsiskyrė su šiuo pasauliu, pagaliau filmas sukasamas Romoje. Elizabeth Taylor dėvi čia paprastą Kleopatros rūbą, tik pasipuošusi brangenybėmis, perpintomis jos kasos.

Lietuvos Dukterų dr-jos suruoštame vakare prie stalo sėdi (iš kairės): kun. dr. A. Juška, pirm. B. Dikiniene, gen. kons. dr. P. Daužvardis su J. Daužvardiene, St. Pilka ir kit. Dešinėje komp. V. Jakubėnas.

domėjimas buvo didelis. Tuo metu ją lankydavo universiteto profesoriai, studentai ir šiaip besidomintys Egipto istorija. Kartais tie susirinkimai būdavo taip skaitlingi, kad jos kambarėlis nesutalpindavo visų svečių ir paskutieji lankytojai, net iš profesūros tarpo, turėdavo atsistoti ant grindų.

Egipto princesės kapas profesorės kambary

Buvau tuomet Kauno universiteto humanitarinių m-lų fakulteto studentė ir pas doc. Arcimavičienę nekartą apsilankydavau. Jos kambarys buvo ypatingas pasaulis, pilnas mistikos ir poezijos. Vidury jos kambario stovėjo stiklinė dėžė "kapas", o jame buvo įdėtas "princėsės" sarkofagas.

Ant jos "kapo" visuomet būdavo padėtos šviežių gėlių puokštės. Tai būdavo dovana iš mumijos gerbėjų ir doc. Arcimavičienės bičiulių. Ji išpažindavo saulės dievo Amon Ra arba Ozirio kultą ir daug to dievo atvaizdų buvo jos kambary. Ant sienos kabėjo išsiuvinėtas gobelėnas — jame sparnuotas saulės diskas. Kampe stovėjo biustas gražiosios faraono Amenhotepo žmonos — Nefertitis.

Meilė orientališkai muzikai, menui

Ji mėgdavo orientališkas dekoracijas, orientališką muziką. Ji džiaugdavosi kiekvienu apsilankiusiu pas ją ir norėdama sudaryti tam tikrą nuotaiką, degindavo smilkalus dievo Amon Ra garbei.

Ji tikėjo sielų reinkarnacija ir sakydavo man, kad prieš tūkstančius metų ir aš esu gyvenusi Egipte.

Ji gyveno Egipto praeities poezijoje ir visas jos gyvenimas buvo juo persunktas.

Ji taip šiltai sakydavo "mano princesė", kaip apie gyvą žmogų.

Keisti įvykiai docentės kambary

Kartą mano mama paklausė, ar ji nebijanti gyventi kartu su mumija vienam kambary.

Ji atvirai prisipažino: "Daug keistų, nesuprantamų dalykų vyksta mano kambary, neviečiau naktį esu praleidusi kordoriuje, laikydamasi durų rankenos, bet apie tuos dalykus dabar negaliu pasakoti. Apie tai sužinosite tik man mirus iš mano dienoraščio".

Kai mes pakeitėm butą ir doc. Arcimavičienė irgi iš ten išsikraustė, jos mumiją prigludė Miesto muziejus. Vytauto Didžiojo muziejaus statybai užbaigus, doc. Arcimavičienė patalpino

Meilė ir vedybos

Su meile ir vedybomis visiskai nesiskubinama Nguloje, rytų Afrikoje. Kai kurių amerikiečių mergaičių nekantrus skubėjimas ištėkėti visiškai neranda atgarsio būsimose Basukuma tautelės nuotakose.

Prieš atvykstant į šį kraštą misionieriams, paprastai vedybų ceremonijos būdavo atliekamos, jaunam vyrui pasiūlius tėvui 20 karvių už jo dukters ranką. Su misionierių atvykimu, pagoniškos ceremonijos buvo pakeistos mišiomis ir mergaitėms buvo leista pasirinkti sau vyrus.

Kun. M. J. Zerr, Maryknoll kongregacijos misionierius iš Kirkwood, Missouri, neseniai atliko pirmąsias krikščioniškasias sutuoktinių apeigas. Jis rašo:

"Koplyčios priešakyje mes paruošėme vietą jaunųjų porai. Vyrukas ir mergaitė iškviečiami iš būrio esančiųjų.

Tada jaunoji klaupiasi kuo toliausiai nuo jaunojo ir droviai žiūri visai kiton pusėn. Kai ateina laikas užmauti žiedą, aš turiu per jėgą ištraukti jos ranką ir laikyti, kol jaunasis užmauna žiedą ant jos piršto. O tada tikrai reikia padėti daug pastangų, kad jie laikytų rankas.

Po mišių jaunoji paprastai išsina pro vienas duris, o jaunasis pro kitas. Tada jaunoji apeina aplink akmenų ir uolų krūvas ir nueina į raštinę visai iš kitos pusės, kur ji sutinka savo vyrą ir mane vėl, kad oficialiai pasirašytų dokumentus. Po to jiedu paprastai pozuoja fotografui. Ir tada, jei reikia parnešti vandens, žmona turi atlikti savo darbą: nėra jokio atsiprašymo vien dėlto, kad taip pasitaikė, jog ji tą dieną ištėkėjo. Ir tai yra moters darbas.

Ir per visą tą laiką jaunosios tėvas sėdi kuo ramiausiai, greičiausiai svarstydamas, ką jis būtų veikęs, jeigu būtų gavęs 20 karvių".

Atsiskyrimas. — Margaret Perrine atsiskyrė su savo vyru karviu Francis Wade Albany mieste, N. Y., tik 1 val. ir 45 min. po jų sutuoktinių. Esant netikroms laikams, jiedu nutarė neatidėti sutuoktinių, o tik medaus mėnesį. Jis turėjo išvykti į Granite City, Ill., kur ji žada nuvykti kiek vėliau.

Ne pagrindas skyryboms

Lordas Singleton, teisėjas, atsisakydamas duoti perskyras Londono moteriškai dēlo, kad jos vyras metė į ją kiaušinius, perspėjo:

"Vienas smūgis su kiaušiniu dar nėra žiaurumas, bet, jei tas pasikartos dažniau, tada, aš manau, galima vadinti žiaurumu".

Priedas

Amerikos laikraščiai skelbia, kad brangenybės, puošusios Tut Anch Ammono kapą, pirmą kartą apledo Egiptą. Jos buvo išgabentos iš Kairo muziejaus statybai užbaigus, zėjau ir š. m. lapkričio 4 d. buvo išstatytos parodoje National Gallery of Art, Washington, D. C. Vėliau dvejus metus jos kelias per 14 muziejų Jungtinėse Valstybėse.

Tikimės, kad galėsime jas pamatyti ir Chicagoje.

Dalia Mieželiene modeliuoja madų kūrėjos Elenos Jokūbaitienės sukurtą vakarinę suknelę Montessori dr-jos suruoštame vakare. Suknelė balto tafto ir žaliom gėlėm. Apsiautalas žalio satino. V. Juknevičiaus nuotr.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Juzė Rauklienė, Juzės Daužvardienės motina, išaugusi čia gimusius savo vaikus, kaip spaghetti ar kiti. Ji taip netik susipratusiai lietuviams, bet ir dideliais lietuvių skleidėjais, lapkričio 20 d. švenčia savo 80-tąjį gimtadienį.

★ Marijona Šrupšienė, Moterų Sąjungos, Kat. Susivienijimo ir kitų kat. org. veikėja, lapkričio 8 d. atšventė savo gimimo dieną. Taipgi Nora Gugienė, Balso direktorė ir centro valdybos sekretorė nuo pat įsikūrimo, paminės gimtadienį gruodžio 4 d. ir muz. Alice Stephens, dirigentė bei ansamblio vedėja švęs lapkričio 30 d. savo gimimo dieną.

★ Chicago's Lietuvių Moterų klubas ruošia kortų vakarą lapkričio 29 d. Dariaus ir Girėno salėje. Visas pelnas skiriamas lietuviškiems reikalams. Klubas žada užprenumeruoti lietuviškos spaudos lietuviams ligonims, esantiems Oak Forest ligoninėje bei prieglaudoje.

★ Nora Gugienė, veiklioji Balso darbuotoja, kalbės per Sofijos Barcus radijo valandėlę sekantį pirmadienį, lapkričio 13 d., 7 val. vak.

★ Anne Arint - Hearn, vietinė lietuvių, Draugo skaitytoja, atsiuntė per Draugą laisvką Juzei Daužvardienei iš Westfield, Mass. Pasidžiaugę josios nuotrauka su puošniais tautiniais rūbais moterų skyriuje, pasisakiusi turinti josios "Popular Lithuanian Recipes" knygą, paprašė prisiųsti raguolio (baumkuchen) receptą. Esą, jos motina, kilusi iš Suvalkijos, kepdavusi jį. Ji taipgi pastebėjo, kad jos draugai, besilankydami Miami Beach, Floridoje, viename moderniausių ir didžiausių viešbučių menu radę kugelį. Užsisakę įsitikino, kad tai tikras lietuviškas kugelis. (Viena didžiausių ir gražiausių Chicagoje maisto ir delikatesų krautinių miesto centre (downtown) "Stop & Shop", turinti maisto produktų iš įvairiausių pasaulio kraštų, paravinėja kugelį svarais ir vadiną jį "kugel". Red.) Minimo-

Motinių idealus amžius

Idealus amžius moteriai susilaukti vaikų ir juos auginti yra tarp 20 ir 30 metų. Rizika smarkiai padidėja, kai moteris sulaukia 35 m. amžiaus. Tokios nuomonės yra dr. Landrum B. Shettles, Columbijos universiteto, New Yorke, profesorius ginekologijoje. Jis pridėjo, kad moters amžius yra labai svarbus faktorius, ar jos vaikai iš viso bus normalūs.

Rizika pagimdyti protiniai atsilikusių kūdikį motinai, jaunesnei kaip 30 metų, yra mažesnė, negu 1 iš 2,000, teigia dr. Shettles.

Tačiau, kai moteris pasiekia 37 m. amžiaus, rizika, kad ji gali sulaukti protiniai atsilikusių kūdikio, padidėja kiekvienais penkeriais metais, — jis pridėjo.

Moterys pralenkia

Newell Gurbada, viešųjų bibliotekų vyriausioji tvarkytoja, savo kalboje Gainesville, Floridoje, paaiškindama, kodėl moterys yra geresni spaudos agentai negu vyrai, pasakė:

"Moterys būna atšresnės už vyrus. Moters užsispyrimo bruožas veikia jos naudai tame lauke, kuriame ryžtingumas yra pagrindinis raktas pasisekimui".

ETIKETAS

Yra vienas vienintelis kartas, kai mandagumas reikalaujamas pakelti taurę: kai kviečiamas pakelti taurę.

Geriant tostą, jei tosto pasiūlytojas stovi, reikia atsistoti. O pastarasis dažniausiai stovi, nebent privačiame mažame pobuvyje.

Asmuo, už kurio sveikatą geriamas, paprastai negeria. Kitaip jis pats gertų už save.

Asmuo, už kurio sveikatą buvo gerjama, paprastai sugrąžina tostą. Tik prezidentas ar koks žymus asmuo negražina tosto. Taipgi moteris niekad neatsilygina tоста.

Štai tostas, kuris gali būti pakeltas po pasiūlyto tosto pačiam: "Aš geriu šio viso stalo bendram džiaugsmui." Shakespeare'is pasakė pirmasis.

Daiva Dobilienė

\$25,000 vertės pyragaičiai. — Alice H. Reese, iš Minneapolis, Minn. ragauja pyragaičius, padarytus iš saldinių, Los Angeles, Calif., kur ji laimėjo pirmą vietą, gaudama \$25,000 čekį. Konkursą pravedė Pillsbury kompanija.